

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrațiunii (strada
 Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oadă 12 bani,
 a treia-oadă 10 bani: și timbru de 60 bani.

Învitare de abonament.

Cu numărul de azi începem anul al VIII-lea al „Foi Poporului“.

Totodată vestim că deja cu 31 Decembrie v. a încetat abonamentul la „Foia Poporului“ pe anul trecut. Iubiții cetitori sunt deci rugați a-și înol cât mai curând abonamentul. E de lipsă să știm, câte exemplare se tipărim și să nu fim siliți a înceta cu trimiterea foii.

Cei-ce au cetit „Foia Poporului“ și au avut-o în casă o știu prețui.

Ea a trăit și a lucrat din toată inima pentru țeranul român și tot astfel va lucra cu îndoit zel în anul viitor.

Rugăm pe onorații abonați, ca nu numai să se grăbească a trimite în curând prețul de abonament, dar' să și spuie tuturor, cu cari se întâlnesc și dau în vorbă, ce este „Foia Poporului“, cum și pentru cine se luptă ea. Apoi să-i îndemne a abona această foie, de oare-ce pe lângă că e bună și făcută anume pentru popor, este și cea mai leftină dintre foile românești.

Prețul va fi, ca și acum, anume:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg 4 coroane
 Pe o jum. de an 2 coroane.

Pentru România.

Pe un an întreg 10 lei.
 Pe o jumătate de an 5 lei.

Pentru a pute ține bună rînduială, onorații abonați, vechi și noi, sunt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termin, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum li-s'a trimis deodată cu foia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub cari primesc foia, scris gata pe cupon, așa că trimitătorul nu are decât să-și scrie numele seu și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul la postă.

Abonații noi sunt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Administrațiunea

„Foi Poporului“.

La Anul-Nou.

1 Ianuarie 1900.

Earăși s'a împlinit un an, o minută am putè zice, în vecinicia fără de margini a vremurilor. Cu ziua de azi intrăm în un nou an, despre care nu știm înainte ce ne va aduce, bine sau rău? La un astfel de hotar al vremii, cum e Anul-Nou, bine și folositor este să privim puțin înderët, să ne cercetăm starea în care am fost în decursul anului și să vedem, ce avem de făcut, ca de bine să dăm și de rău să ne ferim.

În anul ce a trecut, deși vestitul mare dușman al nostru, ministrul-president Bánffy a căzut, cu toate acestea politica de maghiarisare și de apăsare s'a continuat mai departe. Prigonită și nedreptățită a fost limba noastră, școalele și alte așezăminte de cultură, precum și tinerimea noastră, care 'și-a ridicat glasul pentru drepturile noastre naționale.

Scopul a fost și este tot același: lățirea maghiarisării. Dar', din norocire acest scop a fost ajuns tot așa de puțin, ca și mai nainte. Ba se vede, că chiar unii din Maghiari încep a desnădădui în isbânda maghiarisării. Cel puțin zic ei, că pe calea ce s'a urmat până aci, pe calea școalelor și prin siluri, maghiarisarea nu poate ajunge la creangă verde. Acesta este un adevăr și cauza neisbândeii este, că poporul nostru își iubește mai mult decât oriși-ce limba sa și obiceiurile sale naționale, de cari nimenea și nimic în lume nu este în stare a-l înstrăina.

În lupta ce avem să o purtăm cu puternicii zilei pentru drepturile noastre și pentru apărarea cinstei naționale, este însemnată afacerea lui Iancu, a viteazului dela 1848. Cetitorii nostri știu, cum s'a iscat această afacere, care încă nu este sfîrșită. Un procuror din Alba-Iulia a numit în sala tribunalului pe Iancu »căpitan de hoți«. Aceasta este o obrăznicie și o vătămare națională totodată. De aceea am vèzut, că Românii mahniti pretutindenea, 'și-au ridicat glasul protestător, cerënd satisfacție. 'Și-au ridicat glasul mai ântăiu foile noastre naționale, în frunte cu vrednica »Tribuna«, apoi au protestat tinerii nostri și după aceea mai mulți vrednici bărbați de-ai nostri în adunările comitatense. Și lupta aceasta continuă, ear' Maghiarii încep a se încredința, că procurorul Lázár, pe lângă obrăznicie, a făcut și o prostie, ponegrind pomenirea lui Iancu. De aceea vedem, că deja foile nu se alătură la cele zise de el, ba una dintre cele mai de frunte, »Bud. Hirlap« recunoaște apriat, că Iancu a fost un bărbat

nobil și de caracter... Eată că sîntem astfel pe calea isbândeii.

Din cele zise până aci și petrecute anul trecut, reese, că ce avem de făcut și în viitor, ca bine să nimerim.

Trebue să ținem la limba și obiceiurile noastre, la școala și biserica noastră, mai altfel ca la cei doi ochi ce-i avem. Acestea au fost tărîa noastră în trecut; moșii și strămoșii nostri în vremuri mai grele le-au păstrat și ni-le-au lăsat moștenire. Noi am fi niște nemernici, dacă nu le-am putè lăsa tot așa curate și întregi urmașilor nostri.

Trebue apoi, ca lupta pentru drepturi să o ducem cu mai mare putere și curaj. Unde știm, că avem drept să nu lăsam nimic, nici cât e negru sub unghie și să cerem cu tărîe ținerea lui. Pe această cale impunem protivnicilor și ei sînt siliți a recunoaște dreptatea noastră. Eată o frumoasă pildă în privința aceasta: afacerea lui Iancu. Astfel să luptăm și pentru lucruri mici, ca și pentru cele mari.

Ca însă să avem tărîe a sta față cu toate apucăturile străinilor, a ști să ne cunoaștem drepturile și să le apărăm, trebue să ne luminăm într'una, să cetim, să învățăm tot ce folositor ne este. De aceea să spriginim școalele și așezămintele noastre culturale, să ne facem biblioteci, să cumpărăm și cetim cărți și foi bune: eată tot atâtea mijloace de-a ne lumina.

Astfel de căi trebue să urmăm, iubiți cetitori și noi vă rugăm, ca cuvintele de mai sus să le spuneți și talmăciți tuturor și cari n'au foia noastră. Tari în nădejde, că Românul și în anul ce vine va fi la locul seu, neînfricat și harnic în toate ale sale, dorim tuturor: An-Nou fericit!

m.

RĂȘBOIU EUROPEAN. O foie semioficioasă rusească a provocat mirare în lumea politică prin tonul violent în care e ținut un articol al ei, apărut în zilele trecute. Articolul e adresat Angliei, și în el se atacă Englezii cu tărîe. Părerea cercurilor politice este, că articolul din chestie e primul pas spre un rășboiu european, care s'ar începe cu ciocnirea dintre Anglia și Rusia. Imperiul rusesc adevă, vèzënd încercătura în care se află Anglia în Africa-sudică, găsește de bine-venit momentul a da o lovitură simțitoare Angliei, pentru a o slăbi, sau chiar nimicii. După conferența de pace dela Haga nici că se poate aștepta omul la alta decât la rășboie.

Fapte nobile.

— Două fundații. —

Două vești de durere, după cari au urmat în curând alte două mângăietoare, ne-a adus săptămâna lui moș Crăciun.

Fundația Petran.

Ioan Petran, procuror de comitat în pensie, a răposat Duminecă înainte

culturale și de înaintare ale poporului românesc.

Nevestei sale 'i-a lăsat numai dreptul de a folosi cât va mai trăi, venitul după avere, ear' la moartea și a ei, *trece toată la »Asociațiune«*.

Eată un suflet nobil, eată un suflet de mare Român!

Prin fapta sa aceasta, săvârșită la capătul vieții sale, *Ioan Petran*, și-a cucerit sieși loc de onoare printre bărbații

Toți oamenii săraci îl cunoșteau, căci le era un adevărat sprigin.

Că Nichita întru adevăr a fost dăruit de Dumnezeu cu un suflet adevărat românesc și creștinesc, dovedește împrejurarea, că precum sunt informat din izvor sigur, aproape toată averea sa de 25—30 mii florini o a lăsat pentru scopuri filantropice și naționale românești. În mormântarea s'a făcut la 3 l. c. în Oradea-mare, unde a fost represen-

An-Nou fericit!

de sărbători. 'L-au înmormântat cu pompă cuvenită.

Răposatul a trăit retras dela luptele zilnice, dar' acum la moarte se vază adevărata strălucire a inimei sale românești. În viață 'și-a câștigat în liniște o avere frumoasă, de 80—85 mii de florini. Și acum la moarte a lăsat toată averea sa aceasta »Asociațiunei« dela Sibiu ca să o folosească pentru scopuri

a căror nume ne este iubit și scump tuturor.

Fundația Nichita.

Unul dintre cei mai de frunte bărbați ai Sălagiului, pe neașteptate, a răposat în 1 Ianuarie c. n. în Oradea-mare.

Dr. Nichita a fost un om cu caracter de fer, Român verde și pe lângă aceea un mare binefăcător al săracilor.

tată banca »Silvania«, al cărei juriconsult a fost, apoi »Reuniunea femeilor române sălagene« prin președinta sa doamna Maria Cosma n. Dragoș, precum și inteligența din Sălagiu.

Dă Doamne ca pildele bune mulți următori să aple la poporul nostru, ca să putem scrie cât mai des despre lăsamânturi pentru națiune și biserică.

De peste săptămână.

Avram Iancu.

Ferberea în sinul poporului nostru pentru nebleznicia procurorului dela Alba-Iulia, urmează.

Comitetul național studentesc din București a trimis spre publicare »Tribunei« un foarte înflăcărat protest contra gurei sparte a procurorului. »Tribuna« a publicat numai o parte din el, căci celelalte erau prea aspre pentru nasurile subțirele ale Ungurilor și îi făceau ear' lucru cu Clujul.

Ear' Seliște, falnica și românească Seliște, a fost și în cauza aceasta la înălțimea sa, la locul de onoare ce și în alte privințe îl are și îl vrednicește între comunele alese ale poporului nostru.

Românii selișteni, cu tinerimea în frunte, au aranjat Joi seara înainte de Crăciun, un mareț conduct cu torțe (facile mari de reșină) în onoarea membrilor români din congregația Sibiului, îndeosebi în a medicului lor Dr. Comșa care precum am spus, așa de frumos s'a întrepus chiar în congregație, pentru numele vătământului nostru erou.

Gendarmii însă au turburat în parte bunul mers al frumos plănutei manifestații. Ei au silit întâiu pe cei cu faclele să le stingă, apoi în piață, înaintea casei dlui Dr. Comșa au vrut să împrăștie mulțimea, dar' la pășirea bărbătească a mai multor inteligenți și-au făcut coada colac și au plecat, ear' după aceea s'au aprins torțele și s'a făcut manifestarea în libertate, ținându-se vorbiri pentru Dr. Comșa și el mulțumind însuflețit, — apoi trecând la un banchet (cină împreună) în hotel, unde asemenea s'a vorbit frumos și de duh românesc străbătut. Le-au făcut aceste Selișteni ca alegători, cari au ales la congregație pe Dr. Comșa, Dr. Leményi și Dr. Francu, arătându-le prin asta că pe placul lor au lucrat, așa românește purtându-se în congregației!

Bravi oameni!

Dela Slovaci.

În 4 și 5 Ianuarie n. frații noștri de suferințe Slovaci, au fost cercetați de »norocul« unguresc. Redactorul foii lor naționaliste »Narodny Novine«, dl Pietor fusese închis un an pentru niște articoli politice peșcatori pentru Unguri. Când a eșit și a venit acasă, l-au primit Slovaci la gară (stație) cu cântece și strigări să trăească.

Pentru asta cei-ce l-au primit au fost trași în judecată sub cuvânt că au preamărit pe un om pedepsit de lege, deci au preamărit însăși călcarea legii, — și în ajunul Crăciunului nostru li-a fost pertractarea.

25 de acușați au fost pedepsiți și numai 3 au scăpat fără pedeapsă, și anume le-a croit patriotul tribunal din Besztercebánya pedepse în bani, și și închisoare, care la unii urcă până la trei luni de zile!

Au oare minte acesti gonaci ai cetățenilor pacinici? Nu o dovedesc de loc.

Decât că în tot răul, este și bine. Prigonind ei astfel și pe Slovaci, nu fac decât să se sporească la acest popor numărul nemulțumiților și a celor tot mai hotărâți și tot mai gata la luptă contra nelegiuirilor acestora atâtea?

Pastorale de Crăciun.

Din prilejul sfințelor sărbători ale Nașterii Mântuitorului, toți trei arhieriei greco-orientale din Sibiul, Arad și Caransebeș au dat câte o pastorală, în care împărtășesc frumoase învățături și povețe clerului și credincioșilor.

Pastorală Î. P. Sale Metropolitului Meșianu, după-ce arată însemnătatea sărbătoarei Nașterii Mântuitorului, vorbește despre biserică și școală, îndemnând a îmbrățișa aceste sfinte așezăminte.

Eată ce ne sfătuește între altele Î. P. Sa:

»Nu avem decât să privim la alți oameni, la alte popoare și națiuni din jurul nostru, cari deși nu lucră mai mult, nici sunt mai buni creștini ca noi, totuși se ved mai înaintați. Și dacă ne întrebăm: cum au putut înainta așa frumos? — vom afla, că ei au îmbrățișat mai cu căldură cele două așezăminte sfinte, biserica și școala; vom afla, că ei au jertfit și jertfesc mult și cu plăcere, nu numai pentru a ridica bisericii și școale frumoase, dar' și pentru a le înzestra cu preoți și învățători vrednici și luminați, cari se știe și se și voiescă a învăța și a lumina pe oameni, cum și ce se lucre mai înțelepțește, ca să poată înainta... De unde urmează, că, dacă voim și noi soarte tot mai bună, dacă voim a ne apropia tot mai mult de bunăstare, vază și onoare de a cuprinde și noi loc mai ales în societate, de a ne apropia tot mai mult de binele posibil din această lume și de fericirea vecinică din cealaltă lume: atunci să îmbrățișăm și noi tot mai cu căldură biserica și școala, prin cari întărim legătura cea mai sfântă dintre noi și Dumnezeu; să contribuim și să jertfim și noi, ca și alții, tot mai mult, pentru înzestrarea bisericii și școalei cu preoți și învățători vrednici și luminați, cari să lumineze atât tinerimea prin școale, cât și poporul prin biserică, precum face aceasta și preoții și învățătorii altor popoare mai înaintate...

Ce v'aș pute sfătui mai părintește și la aceste sfinte sărbători, decât să îmbrățișați și voi, ca și alte popoare înaintate, tot cu mai multă

căldură cele două așezăminte sfinte, biserica și școala, să jertfiți și voi, după starea cu care v'a binecuvântat Dumnezeu. — tot mai mult, pentru a le înzestra cu preoți și învățători vrednici și luminați, cari să fie adevărați părinți și buni învățători tinerilor și bătrânilor. Căci să-mi credeți, iubitorilor, că nici o faptă bună nu este atât de plăcută lui Dumnezeu și oamenilor, și atât de folositoare neamului nostru; și nici un ban, nici un ajutor, nu aduce așa mari foloase oamenilor, ca și banul și ajutorul, ce se dă celor două așezăminte sfinte: bisericii și școalei.

P. S. Sa episcopul Caransebeșului, Nicolae Popea insistă mai ales pentru lumina sufletească, și îndeamnă pe credincioși astfel:

»Să nu ne îndărățim deci, iubitorilor, ci să dăm ascultarea cuvenită învățăturilor sfinte dumnezeiești, ca să fim fiii luminei, fără care nu e mântuire. Dar' ca să putem face aceasta, să cercetăm regulat biserica, căci acolo ni-se vestește cuvântul lui Dumnezeu prin graiul cel viu al preotului. Mai încolo, să ne îngrijim cuviincios de starea bună a bisericilor și a preoților noștri, să fim stărnici ca peatra în credința părinților noștri, și să păstrăm neștirbite obiceiurile și așezămintele noastre strămoșești, bine știind, că acestea ne-au susținut neamul nostru curat și nepătat până în ziua de astăzi.

Deasemenea să ne îngrijim și de starea bună a școalelor și învățătorilor noștri confesionali, căci școala e fiica bisericii, cum adese-ori am amintit la alte ocazii.

Știu eu, iubitorilor, că vremile sunt grele, căci și eu simt greutatea lor. Poverile lor ne apasă pe toți deopotrivă. Dar' ce să facem? Datorie avem să ne îngrijim de viitorul lor, căci acesta e viitorul nostru și al copiilor noștri. De nu ne vom îngrijii noi de el, cum se cade, vor veni alții peste noi și ne vor călca în picioare.

În sfârșit să nu uităm, iubitorilor, că viitorul unui popor atîrnă dela buna creștere a tinerimei.

P. S. Sa episcopul Aradului, Iosif Goldis vorbește în pastorală sa despre dragostea creștină, zicând între altele:

»Pentru-ca să se sălășluiască între voi dragostea, care se bucură de dreptate și de adevăr și din care isvorește pacea, bunăstarea și îndestulirea: trebuie, iubitorilor mei, să îmbrățișăm cu toată căldura inimii noastre lumina cunoștinței, care este lumina vieții, acea lumină, care nouă ni-a răsărit prin Nașterea lui Christos și aceasta cu atât mai mult, cu cât Christos este lumina noastră, precum însuși mărturisește despre sine zicând: Eu sunt lumina lumii, cel-ce-mi urmează mie, nu va umbla întru întunec, ci va ave lumina vieții.

Vă rog deci cu psalmistul »luați aminte sfaturile mele«, plecați urechea voastră la graiurile gurei mele, stăruiți cu toții pentru luminarea și deșteptarea întru învățăturile cele de lipsă, dintre cari cea dintăiu este credința în Dumnezeu; cultivați și întăriți în inimile voastre și a fiilor voștri frica lui Dumnezeu, dragostea evanghelică, din cari toate va isvorî pacea și binecuvântarea lui Dumnezeu.

FOIȚA.

Anul-Nou.

Anul-Nou în fericire
Și la mulți ani cu sporire,
Să-ți dea bunul Dumnezeu
Măi Române, dragul meu.

Că mulți ani se străcurară
De când ești tot de ocară,
Și-ai ajuns tocmai de plâns
Că dreptatea s'a cam stîns.

Un an trece, altul vine
Dar' de tine nu-i mai bine,
Toți cu toți te asupresc
Te despoaie, te hulesc.

Și tu rabzi cu nepăsare
Suferi fără o vorbă mare,

Nu mai poți de vai, de chin
Și nu scoți nici un suspin.

Omul mare 'n suferință
Rabdă fără de căință,
Astfel și tu neamul meu
Porți în pace jugul greu.

Dar' sfârși-se-va odată
Și răbdarea 'ndelungată,
Lanțurile vor căde
Și dreptatea va 'nvia.

Pân' atuncia mai așteaptă,
Te lumine și deșteaptă,
Căci precum te-ai luminat
Și jugul s'a sfărîmat.

Anul-Nou în fericire
Și la mulți ani cu iubire,
Să-ți dea bunul Dumnezeu
Măi Române, dragul meu.

Petru Drăgoi din Berliște.

Poesii populare.

Din Tîcușul-român.

Culese de George Maican, învățător.

Vai de mine mulți zic Doamne,
Dumnezeu pare că doarme
Cu capul pe iarbă verde
De pe mine nu mă vede,
Ori necazul nu 'mi-l crede.
De-ar dormi pe mărăcine
Ar avé grije de mine,
Da doarme pe pătuț moale
De necazul meu nu-l doare.

Foaie verde lemn uscat,
Mers-a badea la 'nsurat
Și ce-a cerut nu 'i-a dat,
C'a cerut sute prea multe
Și 'l-o scos frumos din curte,
D'a cerut cai, boi și cară,
Și 'l-o scos frumos afară
Ca pe-un prost și o tîndală.

Avram Iancu.

I.

Sfirșitul anului ce se stîNSE, fu pentru noi Români din țările coroanei ungare, ba de pretutindenea, earăși timp de furtună în suflete, furtună a cărei clocot va trece și în anul nou ce începem, și va răsuna încă poate îndelung.

Are fiecare popor un șir oare-care de nume, cari sînt pentru el așa zicînd suflet din sufletul lui, carne din carnea lui, și de cari atingîndu-te cu mîna sacrilegă, ori-cînd, ori-cît de tîrziu, el sare aprins ca isbit de pumnal în piept, și, dacă altceva nu poate face, cel puțin strigă, țipă, ca să audă lumea că o mîna necurată s'a atins de el!

Avem și noi Români un scump mînunchiu de nume, pe care le pomenim totdeauna cu evlavie și înduioșare adîncă, cu atît mai adîncă, cu cît mai mult eroism au cheltuit purtătorii lor în această vieață și cu cît mai nevrednicit de trist a fost sfirșitul acestor curate și pentru națiune jertfite vieți!...

Cine ar putè vorbi despre cei trei țărani eroi *Horia*, *Cloșca* și *Crișan*, cari deteră odată pîrjol dealurilor și văilor Ardealului, doar' se va pîrli în flacăra lui rugina groasă a nedreptăței, ce de veacuri chinuia bietul popor român, și se rîmîna metalul curat al dreptăței și egalității, — și pentru încercarea lor cea cu gânduri atît de nobile pornită, unul (*Crișan*) se stîNSE spînzurîndu-se în temnițele de pe șanțurile Bîlgradului, doi (*Horia* și *Cloșca*) pieriră tăiați de vii în chip neomenesc cu roata, bucată de bucată, dela picioare spre cap, în mijlocul pieței, în privirea mulțimei care se cutremurà și își ascunse în fundul inimei și cel din urmă gând dornic de libertate, vîzînd cum se pedepsește gîndirea la libertate și lucrarea pentru aducerea ei în lume! Cine ar putè rosti aceste nume, nouă scumpe, ca a unor sfinți naționali, fără să se înduioșeze de soartea lor de martiri, soarte ce le fu mai crudă ca a martirilor negrelor vremuri dela începutul creștinătății?

Și cine ar putè rosti fără să se înduioșeze, numele lui *Avram Iancu*, cînd se gîndește, că și acesta își părăsi țigăna vieții sale și cariera pentru care se pre-

gătise, și se aruncă în fruntea șirurilor de luptaci români la 1848, pentru a apèra libertatea acestui popor, de primejdia ce o amenința din partea rebelilor unguri, cari rîsturnînd Casa domnitoare, voiră să ajungă *singuri* și *neșermuriși* stăpîni în această țeară. Un lucru acesta — în care ochiul ager al lui Avram Iancu vedea, și inima lui plină de griji pentru soartea poporului nostru simțea, că va fi de mare rîu pentru noi. Își aruncă dar' peana de avocat și își incinse sabia de erou. El sări într'ajutor Casei domnitoare, dela care tot se putea nădîjdui mai mult decît dacă rebelii 'și-ar ajunge ei scopul și ar ajunge domni și stăpîni! Și intră în crunt rîsboiu cetățenesc, dar' chiar și în acest rîsboiu, în care altfel peste tot locul se dă frîu slobod patimei și cruzimei și urei îngrămădite de veacuri, — el era atît de nobil, atît de bun, că și dușmanii lui naționali fugeau la el cerîndu-i scut, știind că dacă nu cu arma în mîna, ci cu vorba și rugarea se apropie de el, scut le e lor tuturor și apèrare, — și totuși ce trist se sfirși atît nobila lui încercare, cît și curata lui vieață! Încercarea se sfirși cu neîmplinirea nădîjdirilor ce 'i-se dase de aceia pentru cari sârise contra Ungurilor, ear' aceasta îl întristă atît de mult, că spre sfirșit vieța sufletului lui se întunecă din ce în ce mai mult, pînă-ce muri nebun, un nebun însă, care și în nebunia lui fu iubit și cinstit de toți, căci nu făcea nimînu nici un rîu, dimpotrivă își luă haina lui cea bună din spate și o dedea celui dintîiu cerșitor ce-l întîlnea, în schimbul celei rele ce o lua dela acela... Și trecea apoi mai departe cu sufletul seu împăcat că a făcut ceva plăcut acelui suflet bun, și cîntîndu-și din fluier tristul seu cîntec...

Este *Avram Iancu* pentru tot sufletul românesc un nume, pe care rostindu-l îți vine să te închini, și par'că de-ar mai trăi purtătorul lui, ai alerga șeptezeci de hotarē să poți să-l vezi odată, să-i auzi vorba, să-i vezi fapta, să-i poți da o ajutorință, o alinare.

Și de acest nume atît de cucernic pentru noi, se atinse, precum vîzurăm, în sala »justiției«, reprezentantul »statului«, procurorul ungar dela Bîlgrad,

aruncînd asupra lui cu toată uriciunea unui suflet veninos și negru de păcate o vorbă de grea ocară.

Sînt acum 5 ani de zile, în foaia aceasta s'a înălțat cuvînt, că ar fi timpul să ne împlinim datorința față de țărîna lui *Avram Iancu*, și să-i ridicăm la mormîntul seu cel de sub *Goronul lui Horia* dela Tebea, pe drumul dela Brad la Baia-de-Criș, un monument potrivit, o cruce vrednică, căci crucea simplă de peatră ce atunci în grabă 'i-au ridicat-o prietenii și stimătorii, prea e puțin. Și îndată mii de Români ascultat-au glasul nostru chemător, și bănuț cu bănuț adunat-am vre-o 4000 florini, cu cari 'i-se și putea ridica o podoabă la mormînt.

Dar' vîzînd, că lucru frumos și înălțător sîntem în ajun de a săvirși, — ridicatu-s'a glasul de cobe rea a ministrului de pe acea vreme, și numind și el pe Iancu »trădător de patrie«, »causa uciderii și jefuirii familiilor nevinovate«, a oprit ridicarea monumentului.

Toate foile noastre naționale 'și-au ridicat în cor și săptemîni de-arîndul, glasul lor contra acestei vorbe nerumegate a ministrului, dar' mai ales strălucită spulberare 'și-a primit ministrul în recursul dat de avocatul din Sibiu *Dr. Amos Frîncu* contra confiscării banilor adunați, încît însuși același ministru s'a vîzut nevoit a nimici sentința de confiscare, ce pe temeiul ordinului lui se adusesese! Și numai într'un tîrziu a adormit furtuna ce se iscase pentru acest lucru.

Dar' se vede, că Iancu îi doare rîu și din mormînt pe atotputernicii nostri, căci ei nu pot durmi de numele lui, de aducerea lui aminte. Eară și eară sare, mai de ici, mai de colo, câte un netrebnic vlăstar al viței lor, și ocărește fără rost acest nume de erou. De astă-dată o făcū mititelul și obscurul viceprocuror dela Alba-Iulia.

Ce li-o fi oamenilor acestora?

Ce? Aceea că noi purtăm adînc săpat în inimile noastre chipul lui Iancu cel bun și curat la suflet, și ei cred, săracii cu duhul, că prin obraznice asviriri asupra lui, vor putè să-l facă să se întunece în inimile noastre și să-l scoatem de acolo, făcînd loc icoanelor nebune ale lor. Vor ajunge-o aceasta?

Foaie verde bulion
Dragu-mi badea Iuon,
Cînd vine la șezetoare
Că mă ține pe picioare
Și-mi spune cîte sub soare
Și că ar vrea să se 'nsoare.
Da eu gîndu-'i cunoscu
Potca mă puse să-i spui:
Nu cumva să se gîndească
Că eu vreau să-i fiu nevastă,
Da ducă-se unde-a vrea,
Că el nu-'i de seama mea
Și nici maica nu m'ar da.

Cu ibovnica-n vecini
Nu țî haznă de ce cini,
Eși afară și o vezi
Întri-n casă și oftezi,
Eși afară și-o zărești
Întri-n casă și bolești.

Mîndra 'naltă și subțire
Mult mă mai scoate din fire,
Că de cînd o-am îndrăgit
Umblu ca un rătécit,

Tot pîzînd pe la portiță
Numai pentru-a ei guriță.

Foaie verde de burete
N'ar mai fi în lume fete,
N'ar mai fi ori nu se gate
Că numai îmi fac păcate.

Mult mă mir și mă desmir
Fetele la joc ce-mi vin,
Și nevestele ce-mi cată
De-mi stau cu gura căscată,
Da mă-ntorc și eară zic
C'ar juca și ele-un pic.

De-ar fi lăsat Dumnezeu
Să fie pădurea peri
Să se ia cine sînt veri,
Dar' Dumnezeu a lăsat
Să fie pădurea fagi
Să se ia cine sînt dragi.

Bosioace, bosioace
Sămencioară n'ai mai face,

Că din sîmencioara ta
A răsărit dragostea,
Săcare-ai din rădăcină
Ca mîndra dela inimă.

De aci pînă la tîu
Ard două lumini de sîu,
Ziua plouă, noaptea ninge
Nimeni nu le poate stînge,
Făr' inima mea cînd plînge
Plînge cu lacrimi de sînge,
Și din două lăcrîmioare
Să sting cele luminoare.

Mîno tu s'o mîn și eu,
S'o mînam la tatăl seu
Să-i dea țol și lepedeu,
Că de cînd s'a măritat
Num'un lepedeu 'i-a dat,
Da ș'acela tot îi spart
C'atîta 'l-o purecat.

PARTEA ECONOMICĂ.

Creșterea cailor.

(Urmare și fine).

Iepele de soiul englez se pot sloboade sub armăsar dela al treilea an începând, ear' cele de soiul arab numai după-ce au împlinit anul al patrulea. Cu cât se lasă o iapă mai de tinără la armăsar, cu atâta poate să se strice aceea mai ușor, fătând totodată și niște mânzi pieriți și cu semnele slăbiciunii pe ei.

Dacă iepelile slobozite la armăsari, nu au legat la prima sărire, atunci după o săptămână se ivește de nou periodul mănzierei, ear' de cumva au legat, atunci nu mai primesc armăsarul nici chiar în cazul acela, când sînt conduse cu sila.

După mănziere iepelile se arată ceva mai leneșe ca de comun și arată oarecare poftă mai mare și la mănzare, dar' nu se pot cunoaște aieva de mănz, până nu au trecut de cinci luni. Îndeobște timpul acesta până la cinci luni se numește periodul ântâiu, ear' acela, care urmează până la fătare al doilea. Cu totul iepelile poartă până la fătare un an fără două săptămâni sau 350 de zile.

Iepele cu mănz în foale trebuie nutrite mai bine, ca să nu prea slăbească, apoi să nu se nutrească cu nutreț prea mare în paiu, să nu se nutrească cu nutreț muced, noroit sau stricat, să nu se nutrească cu napi și bostani, să nu se lase să rîvnească, să nu se alerge prea tare, să nu se adepă cu apă prea rece ș. a., de oare-ce toate acestea pot pricinui lăpădatul mănzului.

Dacă iepelile se țin în grajd pe timpul fătatului, atunci trebuie despărțite de ceialalți cai și lăsate numai singure. Iepele fată îndeobște stînd în picioare, cu care prilej se rupe atât buricul, cât și casa în care a stat mănzul. Dacă acelea nu se rup, atunci economul trebuie să-i vină într'ajutor, tăind buricul și legându-l, ca să nu sîngereze și rumpînd casa, ca să nu se înece mănzul în aceea. Mănzul astfel fătat se conduce la iapă și se lasă să sugă.

Laptele, pe care îl sugă mănzul la început e de mare însemnătate pentru el, de oare-ce prin acela se curăță măttele de materiile răsinoase, ce le-au căpătat pe timpul cât au fost în foalele iepelii. Une-ori mănzii se cufuresc și slăbesc, fie pentru-că n'au lapte destul, fie pentru-că au prea mult. În asemenea cazuri trebuie schimbat nutrețul iepelilor, cu care de cele mai multe-ori încetează și cufureala. În ziua dintâiu după fătare e bine ca iapa să se nutrească cu ceva lătură caldă, făină de cucuruz sau tărîțe.

Timp de o lună de zile după fătare mănzul se nutrește numai cu laptele ce-l sugă dela mamă-sa. De aci încolo începe a mai mânca și alt nutreț. Cel mai bun nutreț pentru mănzii mici este fînul vechiu și ovésul. De acesta li-se poate da atâta cât le trebuie. Dacă li-se dă un nutreț mai rău sau iarbă, atunci mănzii fac așa numitul »foale de paie«, care în cele mai multe cazuri îi trage la pămînt și le împedecă creșterea regulată. Dacă mănzii nu umblă cu iepelile în câmp, atunci trebuie lăsați în fiecare zi câteva ore pe afară, ca să se alerge, căci prin o ședere prea îndelungată în grajd, li-se pot slăbi picioarele sau pot căpăta unele scăderi la acelea, sau în dezvoltarea trupului. Cu mănzii nici nu e bine să glumim sau să ne jucăm cu ei, de oare-ce odată pot căpăta nărav.

Mănzul se întăreacă la vîrsta de o jumătate de an. Întărcatul trebuie să se facă treptat și nu dintr'odată, adevă mănzul se lasă să sugă tot mai rar, la câte două-trei zile odată, până-cînd își uită cu totul de supt. Până-cînd se face aceasta, sau iapa sau mănzul trebuie ținuti închiși timp cam de o lună de zile. Mănzul trebuie dedat încă de mic cu punerea căpăstrului în cap, de oare-ce după-ce crește mai mare, nu prea suferă să punem mînile în capul lui.

După nutreț, mișcarea e a doua recerință pentru mănzi, ca să putem crește din ei cai buni. De aceea în economiile mai mari, pregătesc anumite locuri de alergat, unde chiar și pe timpul de iarnă mănzii se pot alerge câte o oră-două, în dragă voea lor. Dar' și economii nostri pot lăsa pe timpul de iarnă pe la ameazi mănzii pe afară câte

o oră-două, ca să se mai poată alerge și mișca.

În anul dintâiu mănzul trebuie grijit mai bine, ca în cei următori, fiindcă el atunci crește mai mult. În anul dintâiu mănzul crește atâta, cât crește în toți ceialalți la olaltă. În anul al doilea și al treilea mănzul se poate lăsa peste vară la pășune, de oare-ce aceasta îi prieste cu mult mai bine, ca ținutul în grajd. În anul al patrulea se poate învăța apoi la ham și la călărit.

Învățatul cailor la ham trebuie să se facă treptat și cu multă grijă, dacă voim să prăsim din ei niște cai aieva buni de ham. De aceea economul cu minte va prinde calul tinăr neînvățat, totdeauna cu câte unul învățat și nu dintr'odată la povară, ci numai la căruță goală, ca să se învețe și singur a porni, căci punîndu-se dintr'una la povară și neputînd porni, începe a sări, a smuci și astfel capătă nărav la tras, pe care unii nu-l mai lasă până se prădădesc.

Tot până e tinăr trebuie să se învețe și la călărit și la mers, de oare-ce »calul bătrîn, nu se mai poate învăța la buestru«.

Ioan Georgescu.

Despre măiestrii.

IX.

Cojocăria. Țeara noastră-i cum zice zicala: Din Sân-Mihaiu până-n Sân-Georgiu și de-i uita haina călduroasă acasă, dar' din Sân-Georgiu până la Sân-Mihaiu se nu o uiți! Adecă, noi avem lipsă și vara de unele haine călduroase, că serile și nopțile sînt răcoase. Cu deosebire pieptarul cel de miel e bine să-l avem tot cu noi, că muncim toată ziua, asudăm, ear' seara venind cătră casă așa ne săgeată prin șele de nu-i la noi pieptarul; dar' de-i la noi — nu știm de astfel de săgetături.

Pieptarul, cojocul și căciula sînt nedespărțite de oamenii nostri jumătate vieața. Ba în unele locuri au și copiii cei de școală cojocule, pe lângă că fără pieptar nu se lasă nici cea mai săracă babă, că nu poate fără el.

Aceste haine, atît de trebuincioase nouă, încât trebuie să ni-le facă străinii. Și nici nu m'ar prinde mirarea nici de

Salvina.

(Urmare).

— Tu Salvina, dar' nu te-ai gîndit tu la ceea-ce ți-am spus eu ieri? Ori doară cugeți că-i glumă?

— Nu cuget nimic. Dar' la vorbele cele de ieri numai atîta-ți pot spune: Deocamdată nu-ți pot da nici un răspuns, dar' se poate că de-i scris dela cel de sus și de nu glumești d-ta, atunci se poate împlini ceea-ce ai zis. Cu un om ca d-ta, de-a fi scrisă și împărțită, nu zic ba, dar' cu altul pe sub soare — ba.

— Atunci hai în lăuntru.

— Nu, nici decît nu. Întră și-ți petrece și mă lasă în bună pace.

Și o lasă Ionuț în bună pace. Astă-dată nu era atît de necăjit de ea. Ba era chiar voios, că-i dăduse o leacă de nădejde.

— Nu aduci pe Salvina? întrebă părintele, după-ce intră Ionuț în lăuntru.

— Nu vrea să vină, zice că la fete un li-se cade să între în ospătărie.

— Mă cumnate, luă părintele vorba, mă, Salvina asta e o fată aleasă, trebuie că-i din oameni tare aleși. Purtarea ei, vorbele ei,

toate, toate o spun a fi dintr'o casă tare cu socoteală. Nu face nimic, că nu vine, că vezi tu, în birt multe să mai vorbesc și sărate și nesărate, nu-i bine se mai audă fetele câte toate.

— Așa zic și eu, adause Ionuț.

Ionuț Dandea se grăbi să plece curînd din Abrud, mai curînd decît altă-dată. Deci îndată-ce plecă Horia, merse și el în ospătărie, stătî puțin, apoi zise cătră cumnatu-seu și cătră soru-sa:

— Haidați să plecăm, că încă azi putem umbla botezați.

— Doar' să înorează dinspre Vulcoiu? — întrebă popa.

— Ba nu, dar' fumegă Detunata, — răspuse Ionuț.

Pe cale vorbiră puțin. Muierile mergeau călări pe caii încărcăți cu tîrșă, ear' bărbații în urma lor tot călări, unii cîntînd, alții fluierînd. Ionuț cîntă din Abrud până 'n Bucium, merse tot zicînd în frunză. Semn că era îngîndurat, că altcum el nu ar fi mers atîta cale fără vorbă.

Cînd fură în *Cerbu* se opri o leacă la popa la poartă, îi spuse popii nu știu ce; acela scoase din șerpar nu știu ce și-i dete lui Ionuț, cu vorbele: *numai de-ar ti într'un cîas bun.* În *Sat* încă făcî așa; tot

asa și în *Isbita* și în *Șasa*, de unde apucă pe luncă-n sus spre *Montari*. Nici că i-ar fi fost calea de-alungul Buciumului, dar' spuse ortacilor, că are unele afaceri băieșești și așa va merge pe acolo să se mai înțeleagă cu ortacii, cari nu fură în Abrud. Adevărul însă era, că el aduna bani pentru calea deputaților la Sibiu și Viena.

Seara stătî la soru-sa și aci încă vorbî tare puțin, până le pusă Salvina cina pe masă. Dar' cînd vîzî pe Salvina intrînd cu cina, se ridică de pe scaun și punîndu-i amîndouă mînile pe umere, îi zise: Salvina, acum adă tot ce ai de gînd să ne pui pe masă, că avem mari taine de descoperit. Acum nu te mai codi, nu zice nimic, ci adă ce ai și șezi cu noi. Tuspatru încăpem numai bine la masă.

Fu cea dintâia-dată, că Salvina șezî cu stăpîni la masă, de cînd se afla în casa lor, și cea dintâiu servitoare ce fu poftită de maica preoteasă să mînanțe cu ea la masă fu Salvina, dar' până acum nu primise. Acum însă, după multele vorbiri și înțelegeri avute cu Ionuț, primî se șeadă și ea cu el la o masă și cu stăpîni ei.

Cinară în cea mai mare tăcere. Nici unul nu nimerea vorba potrivită, cu care se începă. După cină zise popa, dar' numai

asta, dacă materia din care ele sunt făcute, s'ar aduce din țeri străine peste mări și peste țeri. Dar' ele sunt făcute din piele de miel și de oaie. Și noi vindem coala pe la Ispas miei vii cu câte 4—6 coroane părechea pe la cei Jidani și Armeni, și ei ne vând nouă carnea cu chila și din piei fac căciuli și pieptare. Din o piele de miel face o căciulă și ni-o vinde cu 3—4, ba chiar și cu 6 coroane. Ear' de fac pieptare, ne vând pieptarul cu câte 4—10 coroane. Acum să judecăm profitul lor și pierderea noastră? Dar' de ce folos? Că amuțim de le știm!

Ar fi deci de dorit ca în fiecare sat să avem cojocarii noștri. În unele comune frunțașe de-ale noastre îi și avem și ne fac cinste cu măiestria lor, ear' lor își fac folos. Dar' nu-i destul că-i avem în unele comune, ar trebui să nu lipsească nici din una. Ci cojocarii bine învățați în măiestria lor, oameni cari să știe și lucra de nou, nu numai cărpaci. Astfel de oameni s'ar pute învața de minune. Că ei, împreună cu dubălarii, ar fi bine să țină și dreptul de a tăia vite. Pe această cale vitele de prisos s'ar tăia în comună, carnea s'ar trece la oamenii noștri cu prețuri cumpătate, pieile ar rămâne ieftine la argăsitorii și cojocarii noștri, cari ar face din ele tot pentru noi vestminte. Atunci banul ar merge roată dela ei la noi și dela noi la ei. Dar' așa, cum stăm azi, noi nu putem ajunge la creangă verde. Trebuie negreșit să ne facem cojocarii noștri. Și nu-i cel lucru mare. Chiar aceasta este lucrul cel mai ușor, că acum avem — har Domnului — mulți cojocarii români foarte buni în părțile Bistriței, Năsăudului, Rodnei, Orăștiei, Sebeșului, și cu deosebire în Sibiiu, Brașov și jurul acestor orașe. Dar' nu avem destui în țeară. Deci, acestia ce sunt, să fie drept învățători la copiii noștri, cât în 3—4 ani să nu fie un unic sat românesc lipsit de cojocarul seu de român.

Cojocăritul încă se învață în 3—4 ani. După-ace e învățacelul, de-i calfă, are numai decât 4—6 coroane pe săptămână și vîpt și cuartir. După-cât e apoi de harnic, așa-i crește și plata. După 2—3 ani de praxă lucră pe la alți măiestri, poate începe măiestria. În

acel timp 'și-a adunat și ceva bani de piei, ear' uneltele lui sunt cele mai ieftine; numai ale croitorului doară sunt atât de ieftine ca ale cojocarului: un degetar, foarfeci, câteva ace și scaunul unde argăsește pieile după-ace odată-s uscate. Toate uneltele 'și-le poate face cu câteva coroane. Dar' are lipsă chiar la început baremi de 40—60 coroane să cumpere piei; cu cât mai multe, cu atât mai bine. Apoi, așezat în sat, căsătorit cu o fată cinstită, numai harnic și cruțător de-a fi, se poate nu numai susține cinstit, dar' poate face și avere. Că lucrurile ce el le face sunt foarte căutate și bine plătite. Apoi să ne aducem aminte, că poporul nostru are lipsă de două rînduri de astfel de vestminte: de purtat, cari sunt mai simple și mai ieftine, și de sărbători, cari sunt mai frumoase și mai scumpe. Vedem, că sunt căciuli cu 2 coroane, dar' sunt și cu 6—16 coroane una, apoi pieptare sunt cu 3 coroane, dar' sunt și cu 10—16 coroane unul, cojoace putem cumpăra și cu 8—10 coroane, dar' de voim să fie în adevăr frumoase, le plătim și cu 50—60—80 coroane unul. Aci plătim numai munca, harnicia cojocarului.

Deci, să nu fie sat cât de mic, care să nu-și aibă cojocarul seu de român!

I. P. R.

Adunarea generală a „Reuniunii agricole“.

În anul acesta Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului 'și-a ținut adunarea generală în frunțașă comună Rășinari. Spre scopul acesta, comitetul Reuniunii, la care umilit subscrisul s'a alăturat, a plecat din Sibiiu Duminecă, în 19/31 Decembrie a. c. la orele 10 a. m. spre locul destinat pentru adunare.

Am ajuns destul de timpuriu în comună și am descins la primăria comunală, unde am înțeles, că nu s'a luat nici o dispoziție unde să se țină adunarea. Mulțumită dlui Liviu Brote, care a rugat pe dl primar să dispună aducerea la cunoștință a adunării prin dubașul comunei. Așa s'a și întemplat.

Era la orele 2 p. m. când dl președinte D. Comșa în una din salele școlii și prin o vorbire acomodată

»crisei« în care ne aflam, a deschis adunarea, fiind de față inteligența din loc și abia 10 poporeni. În cuvîntul de deschidere dl președinte arată iubirea ce a avut-o mai înainte față de Rășinari și că această dragoste începe tot mai mult a slăbi din motivul neprogresării poporului pe nici un teren.

După deschiderea adunării secret. Reuniunii, dl Victor Tordășianu espune pe scurt raportul general al comitetului central, care se ia la cunoștință.

Se alege o comisiune din membrii: Iosif Goga, Nicodim Vidrighin, Coman Hămbășan, Dr. Andressi și Moise Prăfilă pentru censurarea socotelilor pe anul 1898.

Avînd în vedere timpul înaintat, la propunerea dlui Dr. Andressi, se hotărăște ca ședința să nu se suspende, ci în timpul cât comisiunea esmisă va fi ocupată cu revidarea rațiociniilor să se țină prelegerea din partea dlui președinte. Dl Demetriu Comșa în limbajul seu poporal ține o frumoasă prelegere despre modul îmbunătățirii vieții poporului, despre isvoarele de câștig, pe scurt mijloacele ce ar fi de exploatat pentru înaintarea lor pe terenul economic.

Vorbește mai pe larg despre băncile rurale, despre folosul lor, recomandându-le cu toată căldura înființarea unei astfel de bănci rurale sistem »Raiffeisen«.

Frumos a vorbit dl Victor Tordășianu, secretarul Reuniunii, care arată ce progrese imense fac celelalte popoare conlocuitoare cu băncile rurale, din a căror venit susțin școlile, procură uneltele trebuincioase pentru lucrarea pământului, cumpără pămînturi și tot felul de dări, repartiții le solvesc din venitul curat al acestor bănci.

Deși vorbirea de deschidere a dlui președinte n'a fost de loc măgulitoare pentru Rășinari, totuși aceste două prelegeri au pîtruns atât de mult la inima celor de față, încât s'au hotărît a înființa o astfel de bancă înscriindu-se 28 membri și nu mă îndoesc, că dacă mai mulți le-ar fi ascultat, numărul membrilor ar fi fost neasemănat mai mare.

Comisiunea esmisă cu censurarea rațiociniilor, prin referentul seu Dr. Andressi raportează și la propunerea sa se dă absolutul comitetului central precum și mulțumită protocolară pentru activitatea dezvoltată în decursul anului 1898.

Se votează mai departe mulțumită institutului de credit și economii »Albina«, »Auraria« și »Bistrițana« pentru ajutorul acordat, apoi dlui inginer Ilie Dopp pentru broșurile întitulate »Comasările« dăruite Reuniunii, precum și ofi-

ca să nu fie fără vorbă: Salvină... umple păharele... ba ni că-s pline. Preoteasa rise cu hohot: dar' nu le vezi că-s pline? Ionuț zimbă și el și luând un păhar în mână, grăi numai atâta: Apoi să ne fie de bine! Și ciocni cu soru-sa și cu cumnatu-seu și cu Salvina. Ea încă ciocni cu toți și de astădată își muia buzele cele subțiri în vin. Ear' după-ace Ionuț o întrebă: Numai atâta? Ea răspunde după obiceiul ei: Și atâta-i prea mult, dar' acum treacă ducă-se pentru ziua de azi.

— Așa zic și eu, pentru ziua de azi! — adause Ionuț; — pentru ziua de azi, care a lăsat-o Domnul să destăinuim tainele, să știm pe cine avem la noi și oare e vrednic să-l ținem între noi, să-l apropiem de noi, ori trebuie numai decât depărtat dela noi? Ce zici tu Salvină la aceasta?

— Ce să zic? Zic, că ai dreptate! Vremile sunt grele și mai grele pot să vie și ar fi rău destul ca să ții în aretul casei oameni cari te pot și vinde la timp de nevoie. Eu am știut că de nu aflu în ei adăpost din calea dușmanilor, atunci și de m'oiu băga în gaură de șerpe și nu scap dinaintea lor. Dar' cei-ce mă primiră, nu știură pe cine primesc. Acum a vonit vremea ca d-voastră, trei oameni de cinste și de omenie, să știți cine sunt și de

unde sunt, să știți dacă mai am drept să fiu ocrotită, ori trebuiesc isgonită?

— Salvină, — grăi Ionuț, — de-ai fi chiar fata unui ucigaș, purtarea ta te arată că ești vrednică să ai intrare în ori-ce casă de omenie. Așadară fii bună și ne spune cine ești și de unde și ce vînturi te-au adus pe aici?

— Așa zic și eu, — grăi popa Nicolae.

— D'apoi să ve spun din fir în pîr. Eu sunt din Ardeal, din țeara Hațegului. Tatăl meu a fost popă într'un sat ce-i zic Vâlcele. La părinți eram numai eu și un frate, Toma. Când mă apucam fecioria a abătut pe la noi boierul ai cui sunt iobagii din Vâlcele, cu un copil al lui, un domnișor, ce atunci îi mijiau mustetele. Eu spălăm grău la fântână dinaintea casei, mama era în grădina la legume, tata era în pridvor, cetia din psaltirea asta ce o port eu, dimpreună cu paraclisul, ear' frate-meu Toma îmi scotea apă cu găleata. Cât ce intră boierul, tata îl poști în sus, Toma îi ajută cocicului să desprindă, mama intră și ea în lăuntru, ear' eu îmi căutai mai departe de lucru. Dar' diavolul de domnișor nu merse în casă, el stătut tot pe cocle și prinse a vorbi cu mine: Cum mă chiamă? de câți ani sunt? am pețitori? și câte și mai

câte. Eu, vezi bine, trebuia să dau răspuns ca la ficiorul boierului, dela care atîrnă, să fie tata popă, ori ba? Și după ce-i spusei toate și-i spusei că mă cere ficiorul popii Buzdugan din Măceu, care s'a popi lângă tatăl-seu, că-i bătrân, numai atâta zise domnișorul: »S'a popi de-a vrea tata«, apoi merse și el în lăuntru. Mult nu au stătut la noi și s'au dus, dar' cât a stat carul în curte până să plece, boierul cel bătrân și cel tîner tot la mine se înholbară, de mă temeam că m'or deochia. Ear' când se plece, cel bătrân zise numai atâta:

— Așa, părinte, cum am zis: de vrei poți fi protopop, ori poți fi despopt, poți alege.

— Tata rămase îngândurat, mama rupse într'un plîns îndată-ce eși trăsura boierului din ograda noastră, ear' eu stam cu Toma și ne uitam încremenți unul la altul, apoi la părinții noștri. Nu știam ce li-s'a întemplat, ce poruncă o fi adus domnul de a pus în așa mare groază pe părinții mei. Tata scoase de după șerpar acest paraclis, care azi e la mine în sin, din acea minută, și chemându-mă să mă apropiu de pridvor îmi zise:

— Salvină, na această carte, este paraclisul Maicei Dlui, ține-l tot la tine, cetește

ciilor protopretoriale Sibiiu, Sebeșul-săsesc, Mercurea, Seliște și Noerich pentru ajutorul dat la încassarea taxelor.

Se exprimă condolență pentru membrii decedați în anul 1898.

Finite toate acestea, președintele Reuniunii mulțumește celor de față — a căror număr s'a mai îmbunătățit puțin — pentru ascultarea dată și declară a XI-a adunare generală a Reuniunii române de agricultură de închisă.

Astfel a decurs adunarea Reuniunii agricole în Rășinari.

Bureanul.

Esposițiile economice în Sibiiu.

(Urmare și fine).

Precum s'a văzut din cele de sus, adv. de aici Dr. Amos Frâncu, a creat din al seu un premiu de 10 coroane, ear' la premiul de 20 coroane creat de comitetul nostru central au contribuit:

Dem. Comșa, pres. 4 cor.; Dr. D. P. Barcianu, vicepres., 2 cor.; Victor Tordășianu, secretar 2 cor.; Petru Ciora, cassar 2 cor.; Emil Verzar, controlor 2 cor.; ear' membrii din comitet d-nii: Pant. Luceța 2 cor.; Dr. P. Șpan 2 cor. Dr. I. Stroia 1 cor. și Romul Simu 2 coroane.

Dintre premiile decernate în valoare de 230 cor. până de present și-au ridicat premiile următorii:

Ioan Chirca, Seliște 20 cor.; școala din Cacova 10 cor.; Ioan Popescu, Sibiel, 8 cor.; Sabin Savu, Vale 7 cor.; Liviu Brote, Rășinari 7 cor.; I. de Preda, Sibiiu 6 cor.; Constanța Barcianu, Rășinari 5 cor.; George Iacob, Tălmăcel 5 cor.; Vas. Bratu, Armeni 5 cor.; I. Raica Rechita 4 cor.; Rusanda Marcu, Galeș 4 cor.; Ilie Pop, Ludoș 4 cor.; Irimie Roman, Tălmăcel 4 cor.; P. Iuga, Tilișca 3 cor.; Dim. Popică, Sadu 2 cor.; D. Ivan Dobârca 2 cor.; Toma Calin, Sebeșul sup. 2 cor.; Nicolae Stoica, Strugari 2 cor.; Ioan Nedelcu, Tălmăcel 2 cor.; Ana D. Șufană Țarină, Poiana 2 cor.; Ant. Germanu, Aciliu 5 cor.; Ioan Muleș, Aciliu 5 cor.; D. Ivan, Dobârca 3 cor.; Iacob Gaston, Aciliu 2.; Iacob Hodoș, Aciliu 2 cor.; Nic. Beju, Dobârca 2 cor.; Petru Opincariu, Sebeșul-săs. 5 cor.; Avr. Acilenescu, Galeș 4 cor.; Nic. Marcu, Galeș

3 cor.; Sab. Savu, Vale 5 cor.; Ioan Banciu, Seliște 4 cor.; Ilie Pop, Ludoș 2 cor.; dintre cari următorii au ținut să contribuie cu premiul la augmentarea fondului esposițiilor și anume:

Ioan Popescu, etc. Sibiel 8 cor.; Constanța Barcianu, Rășinari 5 cor.; Vasile Bratu, Armeni 1 cor.; Avr. Acilenescu, Galeș 4 cor.; I. de Preda, Sibiiu 6 cor.; Ioan Muleș, Aciliu 5 cor.

Duminecă seara, o parte a junimei române din loc, a aranjat în onoarea Reuniunii noastre o convenire socială în sala dela »Împăratul Romanilor«.

Luni, în 30 Oct. n. c., la orele din zi, obiectele espuse, și dăruite de aproape toți esponenții, s'au vândut pe calea licitațiunei publice, Din această vânzare a încurs suma de fl. 55.31.

De încheiere mai amintesc, că în decursul esposiției s'au înscris de membri ordinari: Doamnele Minerva Dr. Brote și Maria Dr. Crișan din Sibiu și Dorina Coroianu n. Rațiu din Cluj; Dr. Amos Frâncu adv., Teodor Andreiu, grădinar, George Avrigian etc., Iosif Joandrea, cârcămar, Ilie Stanciu, ec. și Elena Stoianovici, propr., toți din Sibiiu, George Iacoa, inv. Gușterița, Vasile Bălan, ec., Nicolae Șurian, inv., ambii din Cristian, Demetriu Ciupea și Ioan Hopriș, ambii ec. în Șura-mare și Ioan Radu, propr. în Turnișor.

Pe baza celor de sus onorabilul comitet se binevoiască:

a) a lua acest raport la cunoștință;

b) a vota mulțumită publică și protocolară:

1 Doamnelor, d-șoarelor și domnilor amintiți mai sus, cari au format așa zisul comitet aranjator

2. Tuturor esponenților, cari au binevoit a ne dărui poamele și obiectele espuse.

3. Domnilor R. Krasowsky, Teodor Popescu, Petru Nedelkovits și Iosif Goldstein pentru covoare;

4. Domnului Alesandru Lebu pentru darul de 80 cor. și adv. Dr. Amos Frâncu pentru cele 10 cor., cum și tuturor, cari au cedat premiile în favoarea fondului esposițiilor.

e) a dispune ea la fondul esposițiilor să se adauge venitul curat al es-

posiției, cum și valoarea premiilor, ce se vor mai ceda și în fine

d) a decreta de primiți pe membrii amintiți nou înscriși.

Sibiiu, 4 Decemvrie n. 1899.

Victor Tordășianu,
secretarul Reuniunii economice.

SFATURI.

Nutrețul tăiat mărunt.

Prin numeroase încercări săvârșite cu îngrijire s'a constatat, că o majă-metrică de fân tăiat mărunt, folosește vitelor ca și o majă și 40 chlgr. de fân întreg; o majă de ovės măcinat, ca și o maje și 80 chlgr. ovės întreg, ear' o maje de iarbă tăiată mărunt, ca o majă și 30 chlgr. iarbă netăiată. Nutrețul tăiat mărunt, trebuie dat vitelor totdeauna în amestecare cu paiele tăiate.

Ar fi deci tare de dorit, ca și economii nostri să și procureze câte o mașină pentru tăiatul nutrețului, care nu este tocmai scumpă, ear' de cumva câte unul singur nu e în stare, atunci să se împreune câte doi-trei vecini la olaltă și totuși să o cumpere, căci prin aceea se cruță o parte însemnată de nutreț.

Știri economice.

La „Insoțirea de credit sătească sistem Raiffeisen din Rășinari“, înființată din prilejul adunării generale a »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului«, s'au înscris de membri: Emilian Cioran, paroch, totodată president al direcțiunei; propriet. Dem. Vidrighin, vicepres.; medicul Dr. Alesandru Andressi, cassar; membri în direcțiune; Mihail Jourca, notar; Șerban Ilcuș și Bucur Dancăș jun., propr.; în consiliul de supraveghere: parochul Iosif Goga, pres.; măiestrul rotar Man Lungu, vicepres.; ear' de membri: Șerban Cioran, paroch; Coman Hămbășan, director școlar; Moise Frățilă, învățat.; Ioan Cioran și Nicolae Vidrighin, proprietari; mai departe de membri ai însoțirii: d na Constanța Barcianu, Ioan Giurea Vidrighin, Petru Brote, Liviu Brote, Aleman Tăpălagă, Bucur Lungu, Aleman Mitrea, Stan Severin, Șerban Jianu, Stan Marin, Nicolae Crețu, Man Lungu jun., inv., Aleman Galea, învățator, Bucur Pinciu, Petru Podariu, Vasile Naită, Servian Cioran, învăț. și Aleman Dancăș, primar.

din el cât vei ave lumină 'n ochi și vieată 'n oase. Maica Dlui te păzească! Ia-ți curând ce poți într'o păreche de desagi și tu Tomo o petreci până la mătușa voastră la preoteasa din Luncani, de acolo ea o să vă treacă în țeară, când 'i-oiu trimite vorbă, ear' acasă să nu veniți până nu-ți primi semn dela mine »psaltirea cea groasă«.

Eu prinseiu a plânge și întrebaiu pe tata, de ce-î așa grabă să fug dela ei? Ear' el numai atâta-mi zise: Să mergi, mai bine să mori pribeagă, decât să ajungi fată necinstită în casa boierului.

— De aceea fu el aici, mă imbie să mă facu protopop și pe ficiorul popii din Maceu popă, dar' până va fi el la curs în Sibiiu, tu — *să stai la boier în curte*. O batjocură ca asta nu poate suferi sufletul meu. Neam de neamul nostru a fost preoți și oameni cinstiți, ear' eu să vând sufletul băiatei mele pentru un brâu roșu? Mai bine radă-mi și barba, decât să ajung și să pat acea nelegiuire.

Mama plângea, eu plângeam, Toma sta încremenit, ear' tata își freca mâinile și striga, de grabă, de grabă, gată-te și te du.

Și m'am gătat repede. Mi-am scos din ladă două rinduri de haine noue, mi-am luat salba

cea de bani în care erau 40 de taleri și 5 galbini, toate le-am pus în desagi, ear' paralisul în sîn și încă în ziua aceea am suit prin făget, pe cărarea boilor până la mătușa la Luncani.

La săptămâna veni la noi unchiul diacul, fratele tatei, și ne spuse, că a doua zi după fuga mea cu a fratelui meu sosit dela curtea boierului o căruță cu slujitori de ai lui și cu poruncă să mă ducă cu puterea de n'oi voi să merg de bunăvoe. Dacă nu mă aflară acasă, cutrierară tot satul, întrebară pe toți vecinii că unde-s? Și dacă nime nu le spuse, legară pe tata și pe mama și-î suiră în căruță să-î ducă la curtea boierului. Înzădar le-a fost ruga, înzădar văietarea, îi legară bulz și-î duseră. Pe cale, mama cum se smânci, cum nu, că sări din căruță, dar' sări rău, că căzu sub roată cu grumazii și rămase moartă, ear' la tata cum ajunse la curte îi raseră barba și-î duseră în Deva, în cetate, rob, sub nume că nu-î vrednic de preoție, că și-a omorît preoteasa și și-a alungat copii dela casă. Averea noastră toată o duse la curtea boierească.

Când auzii aceste, mi-se făcu ceață înaintea ochilor, murfi odată. Ear' când m'am deșteptat, frate-meu Toma nu era nicăiri, ci

că fugise să între la miliție de bunăvoe, colo la Bălgărad. Nici nu l-am mai văzut. Eu mult nu putui sta în Luncani, mă temeam că vor da de urma mea, că pusese 100 de taleri pe capul meu la acela care va duce pe boierul unde sunt eu. Mă temeam să nu lăcomească cineva la bani și să mă vândă. Deci, din Luncani coborii îmbrăcată bărbătește tot prin munți și prin păduri, până la un sat de-î zic Cujir. Acolo pentru 4 taleri din zgardă îmi cumpăraiu 2 rinduri de haine muieresti, de care poartă pe acolo. Un rind îl îmbrăcaiu și unul îl puseiu în desagă și plecaiu cu un căraș să vin încoace până la Zlatna și dela Zlatna în Bucium, că auzisem în casa părinților mei când se adunau popii la Nedee, că cine scapă odată aici în munți, acela-î mântuit de domni, că aici se tem domni să vină. Cu mare greu ajunseiu, dar' în urmă îmi ajută Maica Domnului și nimerii aici. De când sunt aici, îmi știți povestea; ce să mai adaug? De Toma nu știu nimica, nici de tata nu știu de a scăpat din temniță ori ba.

Acnm știți cine sînt?

Așa să-mi ajute Dumnezeu, precum am spus adevărul! (Va urma).

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Școalele populare în archidieceasa

Alba-Iulia—Făgăraș.

Este nu numai bine, dar' chiar necesar să ne aruncăm din când în când ochii pe cifre, că ele probează mult mai lămurit decât ori-ce oratorie. În cazul de față să ne aruncăm puțin ochii pe cifrele din rapoartele relative la *starea învățământului popular* din archidieceasa română de Alba-Iulia și Făgăraș, prezentat în sinodul din urmă prin dl canonic Gavriil Pop.

Din acestea apare, că în anul școlastic 1898/9 au fost *obligați* a cerceta școala de toate zilele 36.239 prunci (băieți și fetițe) și au cercetat-o de fapt 27.671, ear' 8568 prunci nu au cercetat nici o școală; va să zică: mai mult decât a *patra* parte a pruncilor obligați la frecventarea școlai nu s'au bucurat de instrucțiune școlară. Sau, cu alte cuvinte, tot 3 copii au frecventat școala, ear' al 4-lea ba.

Cu școala de repetițiune stăm și mai rău, că din 13.541 școlari ce ar fi fost obligați a o cerceta, aproape $\frac{1}{2}$ (6166) nu o au cercetat. Și aceasta este în detrimentul nostru, ca popor, forțat de împrejurări a ne cultiva.

Aci să ne înțelegem puțin.

Dacă din fiii noștri tot al 4-lea nu va frecventa școala de toate zilele, apoi dacă din cei trecuți în școala de repetițiune $\frac{1}{2}$, nu o vor frecventa de loc, ne vom trezi că mai bine de $\frac{2}{3}$ a populațiunei noastre rămâne fără instrucțiunea recerută. Și de vom ține cont că Jidani, Nemții și Ungurii cu cari suntem amestecați, să nisuesc a nu lăsa pe nici unul din fiii lor fără instrucțiune, atunci unde ajungem?

Din lipsa de școale gr.-cat. în archidieceasa Alba-Iuliei au frecventat copiii gr.-cat. 98 școale gr.-or., va să zică tot românești, ceea-ce nu e în detrimentul cauzei. Dar' tot din lipsa de școale au mai frecventat copiii români gr.-catolici din aceea archidieceasă 27 școale de stat, 13 școale comunale, 5 școale rom.-cat., 3 școale luterane, 2 școale reformate și 1 școală a *Emke-i*; va să zică în total 51 de școale străine, în care li-s'au predat obiectele de învățământ în limbă străină și unde limba mamei lor nu o au auzit.

Aceasta *ne doare* și trebuie să ne doară mult mai mult decât atunci, când ar rămâne cu totul fără instrucțiune școlară. Că ce e mai păgubitor unui om, decât să primească din frageda lui etate o instrucțiune în limbă străină?

Prin aceea să deprinde a desprețui limba lui maternă, o crede mai proastă decât limba în care 'i-s'a dat instrucțiunea, mai puțin deamnă de a fi vorbită, cu deosebire că nu se poate bucura de cetearea cărților scrise în acea limbă maternă, pentru care strămoșii noștri s'au luptat mai mult chiar decât pentru viață! Ear' dacă numai în archidieceasa Blajului sunt nevoiți a frecventa școale străine copiii din 51 comune, atunci cât va fi numărul lor dacă la aceste se vor mai adauge cei din diecesele românești ale Sibiului, Gherlei, Orăzei-mari, Aradului, Lugojului și Caransebeșului? Căci în fiecare diecesă sunt baremi câteva comune, cari nu au școalele lor proprii cu limba de învățământ națională. Să sperăm însă, că bunii noștri creștini, conduși de părinții lor sufletești se vor năduși, ca încet cu încetul să poată avè în fiecare comună școluțele lor proprii, unde

să învețe copiii lor în limba maternă și se nu fie siliți a se chinul cu învățatul în limbi străine, care nu le sânt de nici un folos în viața practică.

Vor zice cei-ce ne urăsc: »Auziți, spun gazetarii români, că să nu învețe copiii lor limbi străine, că nu le sânt de folos în viața practică! Ei o spun aceasta numai ca să-i țină în prostie și să le dea ascultare la tot ce ei spun!« Știm, că așa vor zice. Deci le și răspundem aci numai decât:

Nu au lipsă copiii țeranului nostru, care rămân la economie, de nici o limbă străină; dar' au lipsă ca limba lor maternă să o iubească și cultiveze prin ceteare. Ear' ca să o poată iubi și cultiva prin ceteare, e de lipsă ca școale românești să frecventeze, în limba română să cetească, scrie, cânte și să se roage lui Dumnezeu, din cărți românești să cânte și să se roage în biserică, din cărți românești să cetească glume și să cânte în șezători, din foi românești să afle rostul lumii și povețe pentru ale lui nevoi. Nu au țeranii noștri lipsă de limbi străine, că noi suntem mulțimea și suntem compacti; cine vrea să aibă cu noi vre-o afacere — poftescă și ne învețe limba!

Tot din acel raport mai aflăm, că în anul școlastic 1898/99 au fost în archidieceasa Blajului 434 de școale de băieți și de fete, cu învățatori stabili, 50 școale cu învățatori ambulanți și 6 școale numai de fetițe. În 411 de școale a fost salarul învățătorului de 300 fl., ear' în 120 de școale au avut și cuin-cuenale. — 21 de școale au fost câte cu mai mulți învățatori.

Dintre învățătorii aplicați, cualificați au fost 366 bărbați și 8 fete, necualificați 103 bărbați și 2 fete.

Edificii școlastice corăspunzătoare au fost 348, necorăspunzătoare 126 și 10 locale au fost închiriate.

Din raport aflăm și un ce imbucurător, că adevă pomăritul s'a propus în 304 școale, stupăritul în 44 și împletitul cu nuiete în 2 școale.

Dă Doamne ca în scurtă vreme să putem vedè la fiecare școală românească câte o frumoasă pomărie și bogată stupină. **R.**

Despre gimnastică.

Disertațiune cetită de Teodor A. Bogdan, învățator în Bistrița, în adunarea filială a Reuniunei învățătorilor gr.-cat. »Mariana«, ținută la 1 Octombrie 1899 st. n. în comuna Bileag (comit. Bistrița-Năsăud).

Aflându-mă în fața unui număr de bărbați aleși ai poporului român, cari după chemarea lor să deprind cu instruirea și educarea tinerimei, prin permisiunea st. d-voastră 'mi-se dă ocaziune a vorbi despre un obiect de o deosebită însemnătate: »Despre gimnastică«.

Fără îndoială e grea tema ce 'mi-am ales, cu atât mai virtos, căci timpul de o oră e foarte scurt pentru a pute pătunde îndeajuns în meritul acestei teme foarte vaste, de aceea mă voiu mărgini a o tracta numai în mod schițat, căci pentru a desvolta aceasta temă după-cum ar pretinde chiar și spiritul timpului, precum și de împrejurările în cari ne aflăm, ar trebui să compun un op voluminos.

Dar' să întru în meritul temei.

Vom începe deci basându-mă pe axioma: »*Mens sana in corpore sano*«.

Știm că pruncul după naștere este o ființă din cele mai debile, mai slabe și mai neputincioase, așa încât în primele ore după naștere 'și-ar termina viața, dacă alți indivizi apți și crescuți nu s'ar îngrijii de timpuriu pentru a-l scuti în contra pericolelor la cari ar fi espus. Nu este de ajuns în să se îngrijească numai de nutrirea corpului, fără necesar este a se îngrijii și de dezvoltarea proporționată și armonică a membrilor sale, adevă trebuie ca să primească și o îngrijire pentru a 'i-se desvolta și însușirile fizice, căci numai prin dezvoltarea acestor însușiri va pute ca să 'și împlinească misiunea sfântă pentru care e creat, — pentru a face virtute.

La cas de nedesvoltarea îndeajuns a acestor însușiri ar deveni un monstru, un individ periculos în societatea omească, nemeritând chiar a 'și însuși acele drepturi și pretensiuni la cari numai cei apți sânt îndreptățiți.

Pentru dezvoltarea îndeajuns a unui individ este neapărat de lipsă mișcarea.

Fiindcă mișcarea are cea mai bine-făcătoare influență asupra circulațiunei sângelui, asupra respirațiunei, asupra evaporarei umezelelor stricăcioase din corp, asupra mistuirii, stîrnirii nervilor și întăririi muschilor. Ear' pentru-ca muschii să se poată desvolta și întări cum se cuvine, să pretinde nu numai o nutrire regulată și acomodată, ci se mai recere ca să fie în activitate și deprindere acomodată — adevă în mișcare.

Cu cât pruncii sânt mai tineri, cu atât au lipsă mai mare de această deprindere, și mai cu seamă la început e de lipsă ca să fie liberă și numai mai târziu e bine a se regula conform anumitelor scopuri.

Procedura acelor indivizi cari ar fi în contra mișcării libere — cu atât ar fi mai rătăcită și mai periculoasă, cu atât ar ține mai mult la ea; căci nu e mai nenatural decât a pretinde ca un prunc încă din cei mai fragezi ani ai vieții sale să devie supus unei discipline riguroase, care ar pute să 'i pericliteze sănătatea, stând stavilă în contra desvoltării sale uaturale.

Nu este de lipă ca pruncii să stee în nemișcare timp mai îndelungat și mai cu seamă cei mici, la cari oasele nu sânt destul de virtoase, ear' muschii se obosesc dacă sânt siliți ca să țină trupul într'o poziție nemișcătoare timp mai îndelungat, membrele prea debile și nedesvoltate, se diformă.

Neîncunjurată de lipsă este de a a da pruncilor ocaziune de mai multe ori pe zi ca să facă mișcare liberă și mai ales în aer curat în liber și nu în aer corupt ori în curent.

(Va urma).

CRONICĂ.

Daruri de Crăciun. Din *Sard* ni-se scrie, că acolo seara de Crăciun a fost o seară plină de bucurie, căci s'au împărțit școlărilor daruri de Crăciun. Eată ce scrie corespondentul:

Brad frumos și verde, împodobit cu numărate ghirlande de hârtie în culori naționale, împodobit cu fel de fel de bomboane și prăjituri, și luminat de multe luminărele colorate, sta așezat în sala edificiului școlii gr. cat din loc; ear' în jurul lui mai 200 de prunci mi-titei, admirându-l! De ani încoace, în fiecare ajun al Crăciunului s'a arătat ângerul școlărilor iubitori de carte, și drept premiu pentru silința lor, le-a dăruit cărți de școală și multe altele. Așa și în anul acesta, senatul școlastic în frunte cu zelosul administrator parochial, director al școlii locale gr. cat., dl *Enea Pop Bota*, a făcut pom de Crăciun pe seama micuților setoși de știință. Părinții încântați de dragoste așteptau în numita seară, cu nerăbdare să vadă bunătatea ângerului aducător de daruri! Și într'adevăr. De astă-dată ângerul a adus daruri în abundență! 104 cărți de școală, 300 de tece, apoi tăblițe, condeie, ceruse și alte recușite de lipsă pentru învățământul poporal s'au împărțit în astă seară între prunci. Las merele aurite, nucile, zaharicalele și altele, de felul acestora, din cari încă li-s'au făcut parte. Drept mulțumire, micuții s'au ridicat în bănci, și au cântat cu căldură câteva colinde, mărind pe Domnul, care prin Nașterea lui, le aduce atâtea plăceri.

Victor Popu.

Pentru biserică. Dl *Gavril Coată* și cu soția lui *Stana*, din comuna *Pustiniș*, au dăruit sfintei noastre biserici un măsar pe sfântul analon, cusut cu aur și cu cipecă de aur încunjurat. Au mai dăruit apoi și un prapor și altolice. Pentru aceste daruri rugăm pe bunul D-zeu să le lungească firul vieții la mulți ani ca traiu bun și cu îndestulare. Doamne binecuvântă pe cei-ce iubesc podoabele casei tale și jertfesc din avutul lor ceea-ce pot. *Pustiniș*, 22 Decembrie 1899.

Stefan Săvulescu.

Esundarea Dunărei. Cu datul de 6 Ianuarie ni-se scrie din *Plavisevița*, că la pasul *Cazan* adunându-se gheața Dunărei și așezându-se până aproape la fundul alviei, apa Dunărei s'a întors înapoi eșind peste țermuri și inundând satele din împrejurime.

Logodnă. *Ioan Medrea*, învățător în *Țelna* și d-șoara *Ana Stoicuța* din *Săsciori* — fidanțați.

Fapte creștinești. *George Șofiescu* din *Capolnaș* a dăruit bisericii gr.-or. de acolo pe sărbătorile Crăciunului un rînd de ornate bisericesti în preț de 120 coroane.

Notar în Aciliu. La 30 Decembrie 1899 în com. *Aciliu* a fost alegere de notar. Dintre cei 3 candidați a fost ales cu aclamațiune dl *Octavian Berghazan*.

Curcubeu în ziua de Crăciun Sâmbătă dimineața la 7^{1/2} ore pe când mergeau oamenii la biserică, un foarte frumos curcubeu — în partea de cătră apus mează-noapte — s'a văzut în comuna *Cugir*. Lângă cel complet mai era și unul de jumătate, ca în toiu verei. Oamenii deduc din acest rar semn că în anul ce vine va fi vin mult și bun.

† „*Revista Orăștiei*“. Cu numărul de Crăciun „*Rev. Orăștiei*“ și-a sistat

eșirea. În cuvântul de adio spune că încetează pentru-ca să lase teren liber noiei reviste economice, care va apăre de aci încolo în *Orăștie*.

Țigani ucigași. Cu laia de Țigani corturari am ajuns de se pare că ne aflăm în codrii Africii printre canibali; nu ești sigur de viață nici pe un minut când afacerile îți impun să călătorești dintr'o comună într'alta. Alaltăieri o biată femeie din *Cornățel* a căzut victimă sălbătăciei și crudității unei haite de Țigani lăieți. Anume, împreună cu mai mulți săteni femeia plecase la țîrg la *Sibiu* și cum era în stare binecuvântată a rămas de tovarășii ei de drum, Era pe înserate. 16 cioroi au buit deodată din pădurea *Cornățelului* și chinuind-o în cel mai bestial chip au jăfuit-o de tot ce avea, lăsând-o în drum desbrăcată până la piele și cu pântecul spintecat. Astfel a fost aflată mai târziu de niște oameni cari veniau în trăsură. Creștinii au pus-o în trăsură și au dus-o la spital în *Sibiu*, unde i-s'a făcut operația „*Kaiserschnitt*“ spre a i-se scoate fătul.

Într'aceea lotrii certându-se asupra împărțirii jafului, pe cel care avea la el obiectele jăfuite și nu voia să le împartă cu tovarășii l-au bătut până l-au ucis, ear' unul dintre ei în toiu bătăiei a tulit-o la fugă și a denunțat cazul la gendarmerie. Astfel ieri dimineața cinci-sprezece cioroi au fost aduși legați în zale și predați procuraturii.

Biata femeie are acasă cinci copilași.

La „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu“ s'au mai inseris: *Ioan Imbuzan*, oficial la direcția financiară; *Ioan Balu*, propr.; *Rachila Balu n. Morar*; *Ioan Dușe*, măiestru cojocar; *Ana Dușe n. Câmpean*; *Nicolae Spec*, econom; *Ana Spec n. Ricianu*; *Samoilă Gongolea*, cărămidar; *Toma Moldovan*, econom; *văduva Ana Sitov*; *Maria Dumitru Stângu*; *Ioan Apolzan senior*, econom; *Maria Ioan Apolzan*; *Paraschiva L. Apolzan*; *Eva L. Negrilă*; *Simion Stoită*; *Maria Stoită n. Albu*; *Mina Savu n. Teindl*; *văd. Clara Dissent n. Maroși*; *văd. Maria Trifan n. Tobias*; *George Dejan*, econ.; *Ioana Dejan n. Olteanu*; *Ioan Sandi*, ospătar; *Maria Sandi născ. Avrijan*; *Andrieu Balteș*, red. resp.; *Aurel Popescu*, comerciant; *Maria Popescu născută Albini și Maria Gămulea*; *doamna Iustina Olariu născută P. Barcianu*; *Ioan Sinu*, propr.; *Dafina Sinu n. Roșca*; *Ioan Moga*, ospătar; *Elena Moga n. Măndreanu*; *Nicolae Simtion*, tipogr.; *Ioan Mihălțan*, econ.; *Ana Mihălțan n. Simtion*; *Rebeca Wolff*; *Elena Roșca n. Popp*; *văd. Elena Popp născ. Petruța*; *Lazar Popovici*, ziler; *Simeon Muntean*; *Lazar Țerean*, *Ana Țerean n. Simtion*; *Petru Bădilă*, econ.; *Luca Dușe*, cojocar; *Maniu Cioran*, măcelar; *George Simtion sen.*, ec.; *Maria Simtion n. Vinca*; *Ana Iordan născ. Avrigean*; *Nic. Apolzan*, ec., *Paraschiva Apolzan născ. Nicula*; *Nic. Joandrea*, ospătar; *Elisabeta Joandrea născ. Nicolau*.

Ștergerea timbrului pentru gazete, o dare foarte supărăcioasă pentru zărele din *Austria*, e acum fapt împlinit. Dela Anul-Nou darea aceasta nu se mai cere. Voind guvernul maghiar ca nici el să nu rămână înderătul guvernului dela *Viena*, a elaborat două proiecte de legi, cari în curând vor fi prezentate parlamentului maghiar spre votare, și prin cari se fac asemenea unele îmbunătățiri cu privire la produsele de presă. Prin unul din aceste proiecte va fi ștearsă taxa de înserate și anume, cu începere dela 1 Iulie anul curent; ear' celalalt proiect de lege dispune ștergerea timbrului de călindare

cu începere din anul ce vine. Fiind vorba de îmbunătățiri pe seama produselor de presă, ne permitem o întrebare: Guvernul lui *Bánffy* promisese în plin parlament prezentarea unui proiect de lege pentru ștergerea cauziunii pe seama zăreleor politice. Nu se simte oare actualul guvern, care trece de mai liberal decât cel din trecut, moralicește obligat, să îplinească această promisiune a antecesorilor sei? Cerem răspuns.

Manevre în Bihor. Marile manevre de toamnă, la cari probabil că va lua parte și *M. Sa*, în anul 1900 se vor ține în *Bihor*. Cuartierul general va fi la *Oradea-mare*, ori la *Margitta*.

„**Trompeta Română**“ e numele unui nou ziar democrat, al partidului țărănesc, care cu începere din 23 Decembrie st. v. apare de două-ori pe săptămână în *București* (Calea Victoriei nr. 59), redactat sub direcțiunea politică a unui comitet.

Din barbariile gendarmerești. În *Cliciova* gendarmii au deținut pe un țărăn ficioasă pentru furt. Tatăl deținutului, anume *Lucian Drinovan*, s'a dus la primărie să-și elibereze băiatul. Aici gendarmii au sărit asupra lui cu baioneta pe pușcă și i-au străpuns pieptul. *Drinovan* a căzut mort, fără a zice o vorbă macar.

Alegere de notar în Bozovici. Cu privire la cele cuprinse în cronica din numărul 282 al foii noastre, referitor la alegerea de notar din *Bozovici*, primim următoarele lămuriri:

Adevărul factic în chestia alegerii de notar în comuna *Bozovici* e următorul:

Protopretorul deschizând ședința candidează pe recurenții *Gyermek*, *Kiss* și *Szatmáry*, notarul *Băniei*. Observ, că pe cei doi dintâiu în viața mea nu i-am văzut.

Această candidare nu ne-a mulțumit de loc și reprezentantul *Nicolae Ciosa*, interpelează pe dl protopretor, de mai este vre-un recurent? Protopretorul răspunde, că a mai recurat și un Român cu numele *Pența*, dar' nu-l candidează. Stând treaba astfel și văzând noi, că protopretorul nu candidează și pe *Pența*, l-am rugat să ne spună cel puțin de ce confesiune sînt recurenții? Aceasta am făcut-o, ca nu cumva după tot necazul să ne cadă pe cap vre-un *Jidan*. Am aflat, că *Szatmáry* și *Kiss* sînt de confesiunea romano-catolică; ear' *Gyermek Milán*, Sărb, de confesiunea gr.-ort. Luând acestea la cunoștință și văzând, că partea cea mai mare dintre viriliști sînt aplicați să voteze — noi, reprezentanții aleși de popor, am pășit la o consfătuire. După multă desbatere, în care unii erau de părere să ne abținem dela vot, alții să votăm, căci viriliștii nu abstau dela votare — am mers așa, cam de jumătate conțeleși în sala de votare. Aci protopretorul începuse să facă promisiuni și să dea garanții, că *Gyermek* va fi spre mulțumirea tuturor și că la cea mai mică abatere îl va trimite din comună. La șuzul acestora toți reprezentanții se declarară pentru Sărbul *Gyermek* și în ferberea aceasta cei 11 reprezentanți și-au retras rugarea dată pentru votare. Așa s'a întemplat alegerea și mărturisesc, că nimic rău, la stăruința mea, care totdeauna am apărat cauzele și interesele noastre naționale întru-cât mi-au permis puterile mele spirituale și fizice — nu s'a întemplat. Declar, că *Român* sînt, preot român sînt și așa vreau să rămân până la răsufierea mea din urmă. Cu stimă: *Ioan Brinsein*, preot-capelan român.

Revolvăr în mâna băieților. Băiatul Andreiu Barabás din Árkos punând mâna pe revolvărul tatălui său și crezând că e gol a dat să sparie cu el pe sora sa. Revolvărul s'a descărcat și a rănit la ochiu și la nas pe mica Lenuță. Din norocire, ranele nu sânt periculoase.

Sporirea gendarmeriei. Ministrul de interne încă în cursul anului acestuia va urca în mare măsură contingentul gendarmeriei.

Piese de cinci coroane. Alaltăieri a eșit din monetăria din Viena prima piesă de cinci coroane. Mărimea îi este egală cu a pieselor de 1 fl. Chipul-profil al Împăratului e încunjurat de inscripția: Kaiser Franz Josef I. D. G. Imp. Aust. Rex Boh. Gal. Ill. etc. Ap. Rex Hungariae

Nebanul nazareismului. Toma Hajdara, econom cu stare bună în Dombegyház, făcut pe curând proselit al secției nazareicilor, s'a pus să studieze biblia, ca să poată propovedui mai departe noua lege. Nu mai voia să știe nimic de economie și de grijile casei, ei zi și noapte cetia biblia până-ce 'și-a pierdut mințile. Duminecă trecând pe lângă biserică 'l-au apucat accesele nebuniei. 'Și-a aruncat în aer căciula și sbiera în gura mare, că el e Christos Mântuitorul.

† Menelas Ghermani. România a mai pierdut un valoros bărbat de stat. Menelas Ghermani, unul dintre fruntașii grupărei junimiste, o capacitate financiară a României, fost ministru de finanțe în cabinetul Lascar Catargiu (1888—1895) a încetat din viață, repentin, în ziua de Crăciun.

Înmormântarea distinsului bărbat, a cărui pierdere o resimte întreagă România, s'a făcut în 8 Ianuarie n. cu mare pompă. Toată lumea politică din București a participat.

M. Sa Regele Carol a fost reprezentat printr'un adjutant. La mormânt s'au rostit mai multe discursuri de oratori distinși. A vorbit și ministrul de externe Ioan Lahovary.

Producțiunea proximă a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, precum ni-se vestește din isvor competent, se va ține Sâmbătă, la 27 Ianuarie a. c., în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus”. Producțiunea împreunată cu concert, teatru, joc etc. va fi cât se poate de interesantă. Junimea română din Sibiu, ce urmărește cu viu interes lucrările puse la cale de această Reuniune — își va da și din parte 'și concursul său intru buna reușită a producțiunii.

„Bunul Econom”, organul „Reuniunii economice” din Orăștie, despre care s'a anunțat mai înainte a apărut. Înfăptuirea noului organ e simpatică. Facei mpresiunea unui bun econom: sănătos, cu stare, deștept și atrăgător.

Programul e bine chibzuit și precisat; tendența merită toată aprobarea și nu vom întârzia a o urmări și sprigină și noi.

Nrul prim e bogat, variat și bine aranjat. Din întregul respiră căldură, zel, voință multă și destulă putere. Între colaboratori vedem următoarele nume: D. Comșa, Romul Simu, Ioan Georgescu, Dr. St. Erdélyi, Ioan Mihaiu, V. C. Osvadă, I. A. de Preda, etc.

Comitetul de redacție e compus astfel: Dr. Ioan Mihu, Dr. Erdélyi, Ioan Mihaiu, D. David și Constantin Baicu. Redactor e dl Ioan Moța. Apare în fiecare Sâmbătă și costă numai 2 fl. pe an. — Bun sosit noului confrate și isbândă grabnică!

Mulțumită publică. De unii dintre poporeni comunei Racova, comitatul Satu-mare, s'au lipit cuvintele din rugăciunea amvonului: »Pe cei-ce iubese frumsețea casei Tale, îi preamărește Doamne etc.« intru atât, încât următorii au dăruit biserica noastră română grcat. din Racova cu daruri frumoase și adecă:

Georgiu Micle Miclanu o sfântă evanghelie în legătură de lux în roșu, în preț de 68 coroane.

Învătătorul pensionat dl Gavriil Aluașiu și soția Maria Colcer un luster frumos în tinda bisericeii, în preț de 40 coroane.

Veduva lui Vasile Miclea născută Floare Mărcuș a dăruit pânzături pentru un stihar, o față pe pistol și o păreche de cămeși pentru ministranție, toate în preț de 40 coroane. Darurile de sus cu ocaziunea sârbătoarei Nașterii Domnului fură arătate, sfințite și puse în folosință. Generoșilor dăruitori li-se aduce și pe calea ziaristică cea mai călduroasă mulțumită publică.

— Cu prilejul ședinței festive a societății de lectură »Andreiu Șaguna« ținută în preseara zilei de 30 Noemvrie st. v. a. c. în memoria Marelui Arhiepiscop Andreiu, s'a încesat în favorul societății ca oferte marinimoase bani dela oaspeții cari au asistat la serată, în total 148 fl. 95 cr. și cărți pentru bibliotecă 36 opuri în 37 de volume, pentru cari comitetul aduce mulțumită publică tuturor dăruitorilor.

O carte bună de petrecere și învățătură a eșit chiar acum din tipar și se cheamă »Novele și Schițe« de Ioan Pop Reteganul. Sânt două cărțile, și fac la oaltă două coroane. Eată ce novele aflăm în ele: Broșura I.: *Biserica pocăinței, Blandocul și O inimă nobilă.* Broșura II.: *Nenea Alec, Popa Toma, Salvina și Susana cea nebună.* Aceste novele serise la înțelesul tuturor se pot căpeta și numai câte una, ori amândouă deodată dela Ioan Pop Reteganul în Sibiu, Quergasse nr. 15.

Lucru vrednic, Din *Filea-de-jos* ne serie un fruntaș, că acolo s'a sâvirșit un lucru vrednic. Până acum arênda beuturilor o avea de multă vreme o lipitoare de Jidov, care cu holerca sa otrăvitoare a sărăcit pe mulți oameni, așa că tot satul mergea spre sărăcie. Acum 'i-s'a luat arênda din mâni și s'a dat unui Român. Acest lucru s'a făcut la sfatul dlui notar, care e Ungur, dar dorește tot binele poporului și e vrednic de laudă. Numele lui e Kovács Ferencz și se află la noi de doi ani.

Ilustrațiile noastre. Aducem la cunoștință iubitorilor nostri cetitori, că în anul acesta vom da în »Foaia Poporului« mai multe ilustrații (chipuri) de ale marilor nostri bărbați, apoi monumente (zidiri) și evenimente naționale. Chiar cu numărul viitor vom începe a da ilustrații frumoase privitoare la Iancu, mândrul nostru viteaz, care a fost ocărit de bicișnicul procuror Lazar și a cărui afacere ocupă azi toată lumea românească

Din Agnita ni-se scrie, că acolo în seara de ajunul Nașterii Domnului, s'a ținut earăși o frumoasă serată pentru popor, aranjată de dl inv. I. Paicu, cu

copii de școală. Dl Paicu e vrednic de toată lauda, în nrul viitor vom publica scrisoarea în care se descrie serata.

Tinerimea și Iancu. »Unirea« scrie: »În fața mușeniei pe care, era de prevezut, că cei dela cărmă o vor păstra pentru protestele demne și bărbătești ale poporului românesc ofensat și el de nesocotita vorbă a și mai nesocotitului procuror Lázár, harnica noastră tinerime a făcut un paș înainte. Și pașul acesta a fost tot așa de demn, ca și tonul în care au glasuit protestele«.

Descriind manifestația dela Tebea, »Unirea« continuă:

»Ori-cât de măreață, plină de pietate, dar' în același timp și inofensivă a fost această manifestație, ea va turbura groaznic pe cei cu conștiința neliniștită, cari în neputința lor și în șovinismul fără seamăn se tem și de morții din morminte.

Să vedem și de astă-dată ce roade va produce mult buciurata eră de dreptate a dlui ministru Széll?«

DIN LUME.

Răsboiul în Africa-de-mează-zi.

Cea mai însemnată întâmplare din lumea mare este și acum răsboiul Angliei cu poporul Burilor, în Africa-de-mează-zi.

Săptămâna aceasta au fost lupte mai mici. Englezii sânt și acum tot mai mult în pierdere. Acum se așteaptă sosirea noilor comandanti englezi: *Roberts* și *Kitchener*. Se crede, că după sosirea acestora vor urma lupte mari. Burii se țin vitejește. Știrile cele mai noue sânt următoarele:

În jurul *Ladysmith-ului* decurge lupta de câteva zile, până acum a fără un rezultat hotărîtor pe o parte sau pe alta.

Din Anglia vin două știri de importanță: continuarea mobilisărilor și declarațiile lordului *Balfour*.

Mobilisările continuă. »*Daily News*« vestește, că zilele aceste pleacă al optulea corp de armată pentru Africa.

Lordul *Balfour* a ținut un discurs cătră alegătorii sei în *Manchester* și a declarat, că Anglia a început răsboiul nepregătită și că Englezii au prețuit prea puțin puterile Burilor. Totodată însă a luat în zeflemea profețiile despre descompunerea imperiului britic.

De pe la noi.

— Dela raportorii nostri. —

Ciurila, 4 Ianuarie n. — V'am fost scris despre notarul din Micuș cu numele *Fosztó Elek*, că e suspendat pentru defraudare. Pe urma lui *Fosztó* a umblat și notarul din Ciurila, *Knoll Gusztáv*, care mai deunăzi 'și-a fost căpătat numele de *Kendi*, poate prin maghiarizare. Dl *Knoll* e suspendat earăși pentru defraudare. Precum se vede nu încheată defraudările nici între notăreși.

Umplutu-s'au de bucurie toate comunele de sub mâna lui *Knoll* și *Fosztó*, cu atât mai virtos, că toate sânt române.

Tractau defraudanții acestia cu bieții oameni foarte dur; aveau același metod: băta și palma.

„*Chimu*“.

Crăciun negru — Paști albe.

Așa zice poporul, ear' zisa lui de mai multe-ori se împlinește, fiind scoasă din pățite. Crăciunul din uest-an încă fu negru peste toată țeara noastră, deci ear' ne putem aștepta la Paști albe, Paști cu nea. Bine ar fi să ne înșelăm, dar' dacă așa ar fi, atunci noi să fim pregătiți, să nu fim siliți a ne scărpinga pe unde nu ne mănca.

În anii cu ierni bune, când se pun iernile de pe la Sfântul Nicolae, se țin într-una până colo-n săptămâna albă, atunci economul trage nădejde că pe Paști câmpul va fi verde, oile, caprele și vițelii vor fi la pășune și numai pentru vitele mari se îngrijește de nutreț de aci-ncolo până către Sfântul George. Dar' în anii cu ierni slabe, cum este și iarna asta, lucrul stă cu totul tot altcum. Acum iarna s'a pus de vreme, vitele au căzut la esle, apoi ear' s'a dus neaua, după-ce odată bruma și înghețul a ofilit pășunea, rămasă nemâncată pe câmpuri. Așadar' acum vitele toate, cu mari cu mici, trăesc cu nutreț uscat. Cu zilele acestea soroase și căldicele însă nu prea bine mănâncă vitele nutrețul, îl pradă tare, aleg numai ce-i mai bun și fac ogrinji. Și fiind așa, trecem prin nutreț ca prin pânea de cumpărat. Trebuie deci să fim cu mare băgare de seamă la nutrirea vitelor, flămânde să nu le lăsăm, dar' nici să nu prade nutrețul, că la primăvară nutrețul va fi scump. Cine chibzue că nu i-s'a ajunge nutrețul, să-l dea cu cruțare; otava și fânul moale să le mestece cu paie și să le dea vitelor minteniminteni câte o mână, ca să mănânce tot până-n fundul ieslei. Că, de dau prea mult odată, îl aburesc și nu-l mai mănâncă. La toată întâmplarea nutrețul mai bun se păstrează pentru primăvară, când prind oile și vacile a făta, și când prinde munca câmpului, plugăritul. Acum le putem ține numai cu mestecături și cu turgeni tăiați, numai de adăpat să le dăm câte o mână de fân curat.

Dacă pe lângă toată cruțarea, chibzuim că nu ne-a fi nutrețul de ajuns, mai bine cumpărăm de acum, decât atunci, când a fi mucul la deget, că atunci e prea târziu, atunci îl cumpărăm cu prețul îndoit și întreit.

Acestea am aflat de bine a le aduce aminte economilor noștri, văzând Crăciunul uest negru, după care de regulă vin Paști albe.

I. P. R.

RIS.

Numai odată.

Sta Țiganul în fața judecătorului, căci șterpelise niște găște.

— Știi scrie, mei Țigane? — îl întrebă judecătorul.

— Nu știu dle, țucu-ți labele, — răspunde Țiganul, — că numai odată am fost în școală și și atunci noaptea.

Știe Dumnezeu și vaca!

La un târg era și un Sas, cu o vacă cu vițel. Din întâmplare Sasul vându vițelul și rămase numai cu vaca, ținându-o de funie. Vaca când văzută că-i duc vițelul se smânci după el. Sasul cade jos, trăgându-l vaca după ea.

Din întâmplare trecea pe acolo un Român, care-l întreabă:

— »Da încotro, Hans fârtate?»

— »Știe Dumnezeu și vaca», — răspunde Sasul.

Împ. de Vichentie Goletti, econom în Moșnița

POSTA REDACȚIEI

Șm. în Sâncel. Intenția d-v. e foarte laudabilă. Pentru statute și informații adresează-te dlui Nic. Murășan, învățător în Rodna (O.-Rodna, comitatul Bistrița-Năsăud). Acolo se face acum o astfel de bancă.

M. Gr. în Car. Poesia e slăbuță. Adună mai bine poesii populare, snoave etc. din gura poporului.

Abonentului nr. 3823. Hotărârea d-tale e de laudat. În comună ai pute primi și vre-o diregătorie sau să deschizi o neguțătorie, ceea-ce e mai bine, căci atunci ești neatirnat. Legea confunală costă 40 cruceri. Pentru comasare 40 cruceri. Mandate de plătire 40 cruceri toate la noi. Altele capeți la tipografia statului în Pesta.

La mai mulți. În șirul abonenților numai pe aceia îi putem pune, cari trimit abonamentul cel puțin pe o jumătate de an. Rugăm deci a se grăbi fidcare. Un florin sau 2 coroane nu-i cine știe ce lucru mare.

T. A. B. în Bistr. De »Iancu« ne rugăm în curând. »Gimnastica« se publică acum, celelalte pe rînd. Cererea cu foaia și-se încuviințează, dar' să trimiți 52 cr. porto.

Voci de presă asupra „Călimdarului Poporului“.

Presă noastră, ca totdeauna, nu are decât vorbe de laudă pentru »Călimdarul Poporului«. Eată câteva voci:

„Albina“.

»Este al 15-lea an al apariției acestui popular, interesant și mult folositor călimdar, care n'ar trebui să lipsească din casa nici unui bun Român.

„Liga Română“.

„Frumos și bine întocmit acest călimdar se prezintă ca o adevărată carte ilustrată pentru popor.

O mulțime de articole, schițe, povestiri, bibliografii, etc., precum și mai multe clișeuri bine reușite dau acestui călimdar o înfășurare foarte plăcută și nu putem decât să-l recomandăm tuturor Românilor“.

„Revista Orăștiei“.

»Ca în toți anii, așa și de astădată, Călimdarul acesta are un cuprins bogat și e scris într'un stil popular«.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș. Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Kathreiner

e veritabil numai în cunoscutele

Pachete-Kathreiner!

Nici odată însă deschis ori în pachete imitate cu scopul de ale reduce.

Cafeaua de malată Kneipp a lui Kathreiner este cel mai gustos, unic sănătos și tot odată cel mai ieftin surogat la cafeaua de boane.

Cafeaua de malată Kneipp a lui Kathreiner se bea în sute de mii de familii cu plăcere și succes crescând.

Cafeaua de malată Kneipp a lui Kathreiner suplinește în modul cel mai bun cafeaua de boana acolo, unde din considerații sanitare aceasta e oprita de medici.

Z. rumänisch IIIb.

Cine are de oferit vr'un post;
caută personal de ori-ce categorie;
pentru hoteluri etc.

cassiere
camerieră gospodină
fete cameriere
chelnerițe
bucătărese
servitoare
zahlkelneri
chelneri de cărat bucate
băieți pentru cărat vin
chelneri la cep
cursori
servitori de casă etc.

pentru case private

guvernante
crescătoare
bone
doice
gâzdoaie (menageră)
cameriere
bucătărese
servitoare;

Cine dorește informațiuni, să se adreseze verbal ori în scris la

biroul de informațiuni și livrare de personal de serviciu al lui

[2] 2-2

I. Salmen,
Sibiu, Piața-mică nr. 26.

Doi băieți

sănătoși, bine dezvoltati și în etate de 13—14 ani, care doresc să întreacă învățacei de ferărie, lemnărie și tapiserie să se adreseze și eventual să se prezente la administrația „Tribunei“.

[3] 1-1

✂ **Cu preț redus!** ✂

Se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Școalele din Blaj.

Studiu istoric

de

Nicolae Branzeu,

profesor la liceul „I. C. Brătianu“ în Pitești.

Prețul redus dela 2 cor. la 1 cor.

Pentru porto postal încă 10 bani mai mult.

Un învățacel

se primește imediat la
Petru Moga,
franzelar [4] 1-2
în Sibiu, str. Cisnădiei 44.

La librăria „Tipografie“, soc. pe acțiuni în Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferențe publice.

Prețul 1 fl. 50 cr.

CAMPHOR-EIS

(de Chesebrough, Manufacturing Co., în New-York).

Medicament probat de casă în contra roșetei la față, la mâni și în contra gădiliturei uscate Prețul unei doze 80 bani (40 cr.)

Espedare zilnică cu posta.

Deposit: În apoteca lui CAROL MÜLLER în SIBIU, Piața mare nr. 10, în palatul Br. Brukenthal.

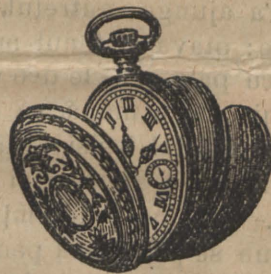
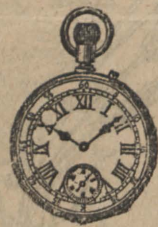
[58] 8-20

JULIUS ERÖS,

firmă improtocolată la tribunalul comercial r. u.

MAGAZIN

de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint.

Oroloj de buzunar remontoir-nichel	dela 5.— până 12 C.
Oroloj de buzunar remontoir-argint	> 9.— > 20 >
Oroloj de buzunar remontoir veritabil argint-tula, cu părți de aur	> 18.— > 30 >
Oroloaje pentru dame din aur, veritabil de Genf	> 24.— > 70 >
Oroloaje pentru domni din aur, veritabil de Genf	> 40.— > 160 >
Deșteptător de nichel, marcă fină	> 4.— > 6 >
Oroloaje cu pendul franc., cu resare, în cutii frumoase	> 10.— > 30 >
Oroloaje cu pendul vieneze cu ponduri	> 28.— > 70 >
Oroloaje de părete, diferite modele	> 4.— > 30 >
Lanțuri de gât pentru dame, de aur	> 12.— > 40 >
Lanțuri de oroloaje pentru dame, de aur	> 18.— > 60 >

Lanțuri de oroloaje pentru d-ni, de aur	dela 40.— până 140 C.
Inele de aur de tot felul	> 4.— > 48 >
Inele de aur cu diamant veritabil	> 12.— > 52 >
Inele de aur cu briliant veritabil	> 24.— > 300 >
Inele de aur cu briliant imitat	> 7.— > 12 >
Cercei de aur de tot felul	> 4.— > 12 >
Cercei de aur cu diamant veritabil	> 13.— > 80 >
Cercei de aur cu briliant veritabil	> 46.— > 500 >
Cercei de aur cu briliant imitat	> 7.— > 12 >
Brățare de aur de tot felul	> 20.— > 40 >
Broșe de aur de tot felul	> 12.— > 40 >
Lanțuri de oroloj și de gât din argint	> 2.— > 8 >
Cercei și inele de argint	> 1.60 > 4 >
Brățare și broșe de argint	> 1.60 > 10 >

Juvaere de tot felul dela 15 cr. (preț de facon) până la 15 fl., precum și amulete, ju-ju-uri, lanțuri, brățare, medalii broșe, ațe de cravată, tabachiere și țiuțoare de țigarete, tacâmuri, chibritelnițe, sugarete, nasturi de manșete etc.

Fiecare obiect de aur sau de argint e esaminat și probat din oficiu și pe fiecare bucată se poate vedea exact proba oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al oroloajelor mele. Toate comanda le efectuează imediat, pe lângă rambursă sau trimitere anticipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se esecută bine și conștientios.

Rugându-mă pentru numeroase binevoitoare comande, semnez cu deosebită stimă

JULIUS ERÖS,

Strada Cisnădiei 3. Sibiu. Strada Cisnădiei 3.

(Edificiul „Transilvania“).

[24] 16-52